

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (2328) 1994 SPALIS-OCTOBER 11

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA — \$1

Okupacija - aukso amžius?

Gyvenimą galima skirstyti laikotarpiais. Ir juos laipsniuoti: geri, geresni, geriausi. Arba žemyn: blogi, blogesni, blogiausi. Daugybė veiksmų lemia tuos laipsnius, dažnai nebe nuo žmogaus priklausiančius.

TAUTŲ bei valstybių geruosius ir bloguosius laikus paprastai nušviečia istorikai, surinkę pakankamai duomenų tiesai skelbti. Istorijose randame vergijas, išdavystes, karus, sukilimus, žydėjimo laikotarpius ir aukso amžius. Apie lietuvių tautos aukso amžių šių metų pradžioje "Respublikos" puslapiuose aiškino vienas iš Sąjūdžio pirmųjų filosofas Arvydas Juozaitis. Pavadinęs 1918-1940 metų Lietuvą supuvusia iš vidaus, kritikuoją prieš Antrąjį pasaulinį karą paskelbtą neutralumą ir sako, kad "valstybė pati savo noru atsigulė į mirties patalą". Taigi išeities lyg ir nebebuvo — reikėjo kam nors ją prikelti. Tai atlikusi rusų okupacija, kurią, atrodo, norima kaip nors pateisinti. Svarbiausia betgi, kad viskas ėmė ir štai išėjo į gera, nes atsirado "tautos aukso amžius", kai "okupacijos sąlygomis brendo savarankiška lietuviška dvasia". Persąsi net paradoksinė išvada: jei nebūtų buvusio to "mirties patalo", nebūtų buvusio nė to "aukso amžiaus". Tad kam gi smerkti priežastį, dėl kurios užėjo tie gerieji laikai? Tokia logikos ir išvadų maišatis vargu ar gali ką nors įtikinti. Greičiau reikia sutikti su Juozo Kojelio komentarais, paskelbtais "Dienovidžio" 1994 m. rugsėjo 6 d. laidoje, kur jis savo straipsnį baigia teigdamas, kad tai "yra ne filosofo svarstymai, bet partinio politikieriaus pasisakymai". Šitaip aiškinantis jau daug lengviau suprasti Juozaitio teiginius, kylančius iš vienodo sukripto mąstymo, kuris anuomet ir filosofams buvo privalomas.

KLAIDINGA būtų betgi galvoti, kad sovietų okupacijos metu "aukso amžiaus" niekam nebuvo. Toksai tikrai buvo. Deja, tik labai nedidelei išrinktųjų partiečių grupei, kuri, reikia manyti, su pagrindu nūdien prisimena tuos "geruosius" laikus, kai naudojosi privilegijomis ir visomis gėrybėmis, kokias tik komunistinė sistema įstengė sukurti. Toji tiesa jau seniai žinoma visam pasauliui, ir tuo reikalu nedaug ką begalima būtų pridėti. Nėra abejonės, kad visa tai gerai žino ir A. Juozaitis. Užtat ir stebina nesusipratimas ir jo pastangos partiečių bei jų giminių ar gerų draugų aukso amžių pavadinti "tautos aukso amžiumi". Okupacijos laikotarpio "laimejimu" pabrėžiamas lietuviškos dvasios subrendimas. Per penkis okupacijos dešimtmečius jaunasis filosofas braukia ilgą raudoną brūkšnį, reiškiantį kūrybinę plėtotę, išugdžiusią žmogų, kuriame "net su žiburiu negalėjai rasti tautinio menkavertiškumo jausmų". Daugiau įdomu, negu suprantama. Ir kyla klausimas, kur gi dingo visi tie idealūs tautiečiai? Jų šiandien labai reikėtų, kai Lietuva laisva ir tvirtinasi savarankiškam gyvenimui. Negi tie sąmoningi patriotai, iškilę jau į valdančiuosius sluoksnius, nei iš šio nei iš to rikiuotųsi su išryškėjusiais savanaudžiais ir eiliniausiais karjeristais, kai atkurti valstybei labai labai reikia bendriems tautos reikalams pasiaukojančių žmonių? Tuo tarpu atsakymas tik vienas: vaizdas labai blankus. Tikrovė ne tokia, kokios daugelis norėtų. Todėl užuot nagrinėjus prieškarinės Lietuvos klaidas ir politinius sprendimus, naudingiau būtų mestis į kovą su visomis negerovėmis, kurios dabartinę Lietuvą veda į tikrą supuvimą. Bet tai matyti ir atvirai pasisakyti turbūt reikia daugiau drąsos, negu kalbėti apie "mirties patalus". Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

Atmestas paslaugų pabrangimas

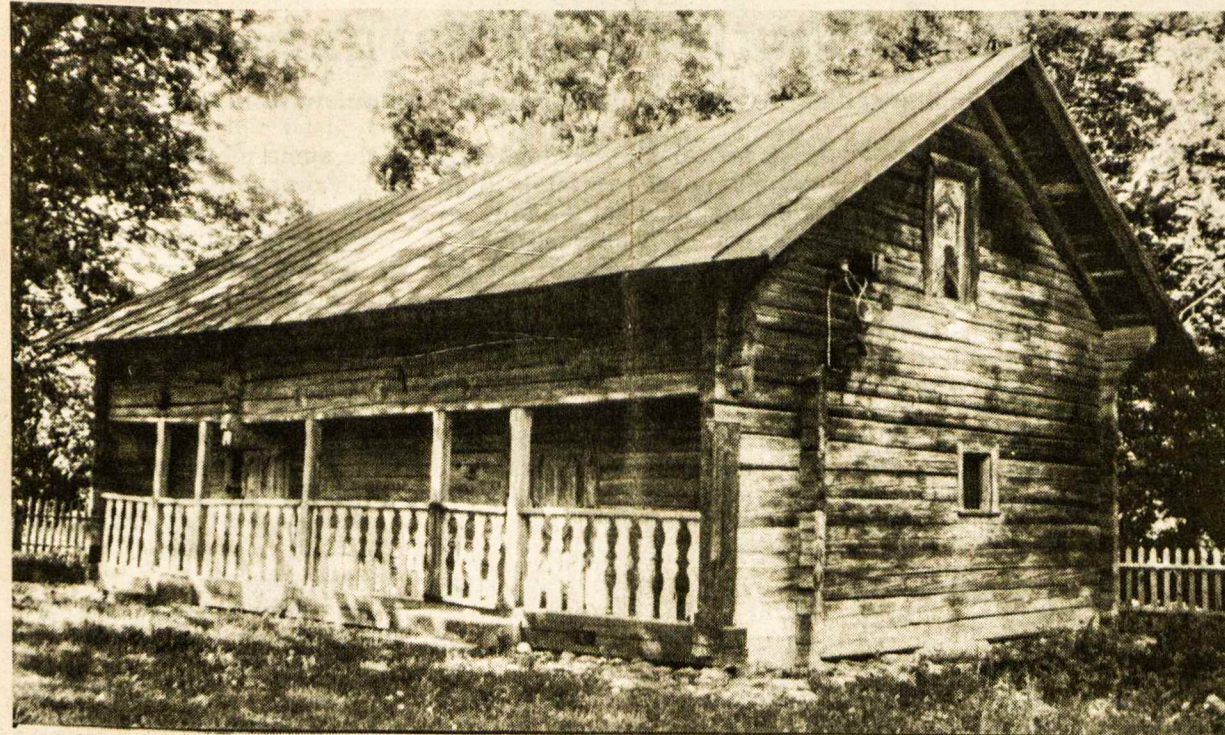
Kanados paštas dabar yra savaranki valdžios bendrovė, kurios paslaugų pabranginimą turi patvirtinti ministerių kabinetas. Tas pabranginimas labiausiai liečia pašto ženklus pirmosios klasės siuntoms, į kurias įeina Kanadoje ir užsienyje pristatomi laišukai. Jiems skirti pašto ženklai kasmet pabrangdavo dviem centais, nesulaukdami ministerių kabineto atmetimo. Tad pašto vadovybė iš šiemet iš anksto pranešė poros centų pabranginimą pirmos klasės laišukų ženklu nuo spalio 1 d. Tada vietinio laiško pasiuntimas Kanadoje būtų kainavęs 45 centus, laiško į JAV — 52, užjūrui — 90 centų.

Kanados pašto reikalus dabartinėje liberalų vyriausybėje tvarko paslaugų ministras David Dingwall, patvirtinimo reikalingą pranešimą paskelbęs ministerių kabineto narių posėdyje. Tačiau didžioji jų dalis šį kartą atmetė Kanados pašto suplanuotą tradicinį paslaugų pabranginimą. Didelės įtakos atmetimui, atrodo, turėjo finansų ministras P. Martinas, kovojantis su išlaidų sumažinimu ir jau galvojantis apie naująjį Kanados biudžetą, kurį jam teks paskelbti 1995 m. vasario mėnesį. Posėdyje buvo prisiminta,

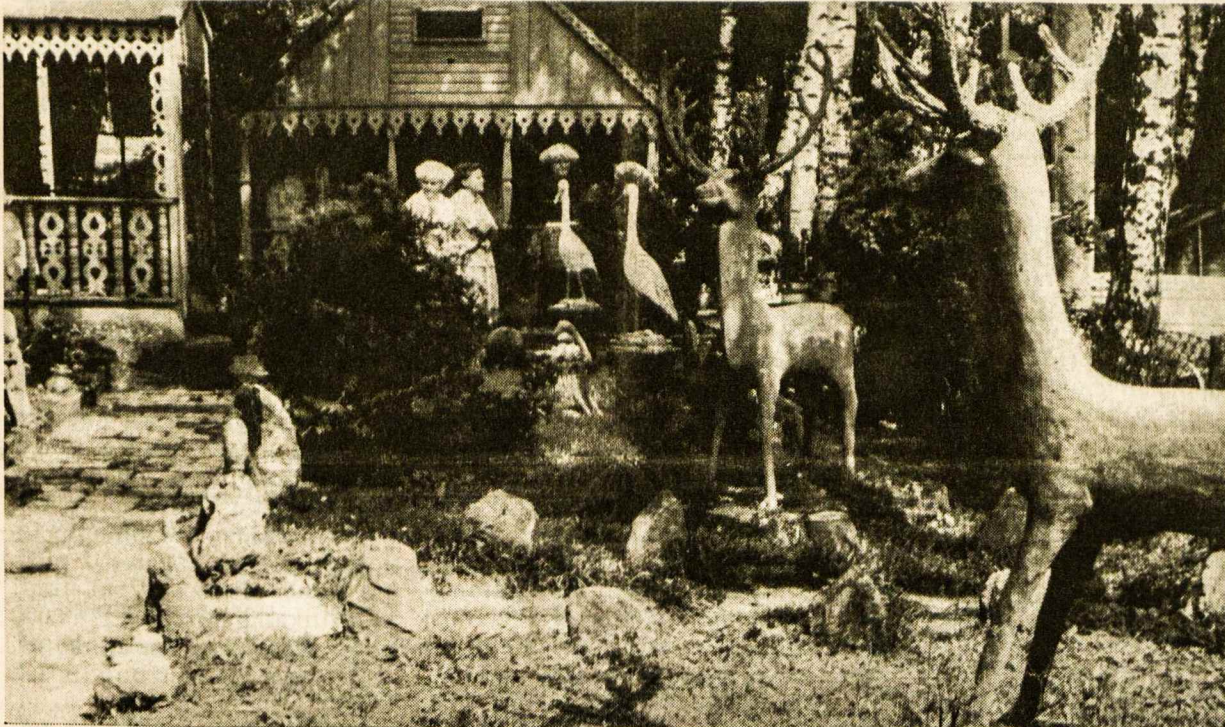
kad valdinės Kanados pašto bendrovės metinis paslaugų pabranginimas paprastai būdavo susiejamas su infliacijos padidėjimu. Pastarųjų vienerių metų laikotarpį infliacijos lygis beveik nepasikeitė. Ženklių laiškam pabranginimas dviem centais Kanados pašto pajamas būtų padidinęs net 4,7%. Paštas pranešė, kad numatytas paslaugų pabranginimas nuo spalio 1 d. pašto vadovybė iš šiemet iš anksto pranešė poros centų pabranginimą pirmos klasės laišukų ženklu nuo spalio 1 d. Tada vietinio laiško pasiuntimas Kanadoje būtų kainavęs 45 centus, laiško į JAV — 52, užjūrui — 90 centų.

Itakos ministerių kabineto sprendimui turbūt turėjo pernai Kanados pašto įsigyta bankrutuojanti "Purolator" kurjerių bendrovė. Paštas už ją iš savo turėto pelno sumokėjo 55 milijonus dolerių, o už ženklų pabranginimą pirmos klasės laiškam per vienerius metus būtų gavęs 62 milijonus dolerių. Nelabai pelningas kurjerių paslaugas seniau atlikdavo sunkiau dirbti nenorintys Kanados paštininkai. Dėl dažnų streikų ir besaikio darbo unijos reikalavimų Kanados paštas dalį savo paslaugų perdėjo privatiems kurjeriams bei jų suorganizuotom didesnėm ir mažesnėm grupėm.

Didžioji kurjerių dalis, gausi (Nukelta į 2-rą psl.)

Paežeriai prie Vilkaviškio — dr. VINCO KUDIRKOS tėviškė. Praėjusio amžiaus viduryje statytoje klėtyje įrengta paroda, skirta didžiojo tautos žadintojo veiklai
Nuotr. Alf. Laučkos

Bevažinėjant po Lietuvą galima rasti nagingų meistrų originaliai išpuoštų sodybų. Viena tokių — KUBILIŲ SODYBA. Būdvičių kaime prie Pajevonio
Nuotr. D. Meliūno

Visiems burtis į bendrą rikiuotę

Vien politiniai ir ekonominiai sprendimai nėra veiksmingi — reikia telkti dvasines tautos jėgas naujam Lietuvos atgimimui • Pokalbis su sesele Albina Pajarskaite, Lietuvos "Caritas" federacijos generaline sekretore ir Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolijos vyriausia vadove

— Kokie didžiausi Jūsų vadovaujamos vienuolijos šiais arba paskutiniaisiais metais įvykiai?

— Paskutiniai metai mūsų vienuolijai, išėjusiai į laisvę ir atkuriančiai bendruomeninį gyvenimą bei vieningą abiejų provincijų (Lietuvos ir Šiaurės Amerikos) veiklą, mūsų manymu, buvo pertekę reikšmingais (gal tik mums seserims) įvykiais. Svarbiausiu iš jų mes laikome deimantinę vienuolijos sukaktį: 1993 m. spalio 15 d. suėjo 75 metai nuo mūsų — palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio įsteigtos Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos (vargdienių) seserų vienuolijos įstatų patvirtinimo ir bažnytinės vyresybės oficialaus paskelbimo ją esant vienuoline bendruomene.

Šią sukaktį mes šventėm visos kartu ir atskirai Lietuvoje, Šiaurės Amerikoje ir Sibire. Ir tai mus privertė peržvelgti visą vienuolijos kūrimosi bei jos gyvenimo eigą ir įsižiūrėti, kaip nuo pat pirmųjų dienų Viešpats nuostabiai vedė per laisvės, karo suiručij, tremties ir persekiojimų dienas kartu su visa lietuvių tauta, nes mes visos buvom ir, ačiū Dievui, likom jos dukros. Lietuvos ir kartu mūsų vienuolijos nuostabios istorijos šviešoje kiekvienos mūsų diena tapo nepaprasta.

Tikro naujokyno atsteigimas, kiekvienos naujos narės įsijungimas į mūsų bendruomenę, Lietuvos ir Šiaurės Amerikos provincijų susitikimai, bendrų darbų planavimas, patalpų

Sesuo ALBINA PAJARSKAITĖ, Lietuvos "Caritas" generalinė sekretorė ir Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolijos vyriausia vadovė

remontavimo ir naujų namų su koplyčia Kaune statybos etapai, net laišukai iš Sibiro mums tampa labai svarbiais ir reikšmingais įvykiais.

Turiu prisipažinti, kad ypatingo ryšio su savo tauta pajutimas kitaip nuspalvino ir mūsų bendrą darbą su kitomis Lietuvos vienuolijomis. Todėl mums labai svarbus įvykis yra čia, Amerikoje, įsteigimas lietuviškos kilmės moterų vienuolijų komiteto padėti Lietuvos seserims. Dalyvavimas jos eiliniame posėdyje š.m. rugpjūčio 25 d. Čikagoje man buvo tikrai džiugus įvykis, nes pajutau jų visų nuoširdų norą mums padėti.

Neeilinis įvykis buvo ir tai, kada man teko viešnios teisėmis dalyvauti š.m. rugpjūčio 26-30 d.d. Amerikos moterų vienuolijų vyresniųjų konferen-

cijos metiniame suvažiavime ir labai aiškiai pajusti, kaip gyvena ir kuo sielojasi Amerikos seserys bei gauti naujų paskatų mūsų bendram gyvenimui ir veiklai, o taip pat užmegzti ryšius bendram darbui.

— Kokia didžiausia spraga jaučiama Lietuvos "Caritas" federacijoje ir kaip ją mėginate lopyti?

— Mūsų supratimu, didžiausią sunkumą ir trūkumą "Caritas" darbe atsirado dėl to, kad, užgriuvus darbų ir reikalų lavinai, neturėjom tiek, kiek reikia, žmonių, gyvenančių tikra "Caritas" dvasia, besivadovaujančių tik Tiesa ir Meile. O, be to, mums visiems truko atitinkamo profesinio pasirėgimo.

Šią spragą mes jau lopome nuo 1992 m., kai JAV vyskupų konferencijos skirtų lėšų dėka ir amerikiečių profesorių — R. Constable, R. Kuls ir I. Lukoševičienės moksline pagalba pasisekė įsteigti Globos ir rūpybos profesinių studijų centrą prie Vytuto Didžiojo universiteto Kaune, kuris dabar rengia socialinio darbo specialistus ir kuria bazę rengti tokius specialistus minėtame universitete.

Be to, š.m. liepos 23-24 d.d. "Caritas" federacijos kongrese nutarta įsteigti Mokymų ugdymo tarnybą, kurios pirmieji uždavinys bus mokytį ir ugdyti pačius karitiečius atskiriems Federacijos programose numatytiems darbams bei šviesti ir dvasiškai ugdyti kitus žmones (šeimas, besiruošiančius šeimai, jaunimą (Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Prezidento vizitas JAV

Lietuvos ambasada Vašingtone praneša, kad prezidentas Algirdas Brazauskas rugsėjo 29 d. vyko į Filadelfiją, kur jis skaitė paskaitą "World Affairs" tarybai ir susitiko su miesto burmistru E. Rendell bei lietuvių bendruomenės atstovais. Rugsėjo 30 d. būdamas Niujorke kalbėjo Jungtinių Tautų visuotinėje sesijoje ir susitiko su generaliniu sekretoriumi Boutros-Ghali. Nuvykęs į Čikagą sekančią dieną, prezidentas dalyvavo buvusio Lietuvos prezidento Kazio Griniaus palaikų pagerbimo iškilmėse. Jo susitikimas su visuomene buvo surengtas Jaunimo centre, o Balzeko muziejaus salėje jis susipažino su lietuviškų organizacijų vadovybe. Lietuvių centre Lemonte spalio 2 d. įvyko susitikimas su spaudos atstovais, vėliau buvo dar vienas su visuomene, kurio metu prezidentas įteikė Vyčio kryžiaus trečio laipsnio ordinarus žymiesiems politikams bei visuomenės veikėjams Adolfui Damušui ir Mečišlovui Mackevičiui. Gedimino ketvirtuo laipsnio ordinu buvo apdovanotas visuomenininkas Liudas Sagys. Prezidentas išvyko atgal į Lietuvą spalio 2 d. vakare.

Jį į JAV lydėjo Lietuvos užsienio reikalų ministras prof. P. Gyls, kuris apsilankymo metu susitiko su JAV gyvybos pareigūnais "Potomac" fondo (politinio tyrimo organizacijos) nariais, JAV valstybės departamento ir žinybų atstovais.

USBF šalpos fondas

Vašingtone rugsėjo 30 d. US-Baltic Foundation (USBF) pirm. Linas Kojelis pranešė, kad įsteigtas šalpos fondas padėti estų ir kitų baltiečių šeimoms, kurios neteko savo artimųjų nuskendus estų keltui Baltijos jūroje netoli Suomijos rugsėjo 28 d. Estijos ambasadorius JAV-ese patvirtino šios iniciatyvos svarbą, teigdamas, jog daugelis žuvusių paliko jaunus šeimas, kurioms šalpa bus teikiama tiesioginiai. ELTA praneša, kad žuvusiųjų tarpe buvo keturi lietuviai, o vienas vilnietis buvo išgelbėtas.

Prekyba su Karaliaučiumi

BNS žiniomis (rugsėjo 17), Lietuvos prekybos su Karaliaučiaus sritimi apimtis yra žymiai padidėjusi nuo praeitų metų. Tai pranešė Serg. Overko, Karaliaučiaus atstovas Lietuvoje. Jo teigimu, prie krašto atstovybės Lietuvoje norima įkurti nuolatinę darbo grupę, kuri koordinuotų Karaliaučiaus srities ir Lietuvos ekonominius ryšius. Taip pat numatoma organizuoti parodas, muges bei verslininkų

susitikimus. Jau yra paruoštas katalogas įmonių, norinčių bendradarbiauti su lietuvišiais, bei medžiaga apie bendrų įmonių veiklos pagrindus.

Srities administracijos vadovas J. Matochkin pareiškė Karaliaučiaus universiteto 450-ųjų metinių proga surengtoje mokslinėje konferencijoje, kad prie gamybos mažėjimo Karaliaučiaus srityje paskutinių laikų prisidėjo Lietuvos nustatytą didelį automobilų ir geležinkelio transporto tarifą.

Lietuva Čėchenijos konflikte

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos informacijos ir spaudos skyrius rugsėjo 29 d. paskelbė, kad Rusijos naujienų agentūra "Interfax" išplatino pranešimą, kuriame rašoma, kad Lietuvos specialiosios tarnybos rugsėjo 28-tą planavo tą dieną į Čėcheniją pervesti stambią ginklų ir pinigų siuntą. Užsienio reikalų ministerija tvirtina, kad "Lietuvos Respublikos pozicija Čėchenijos konflikto atžvilgiu lieka nepakitusi — Lietuva nesikiša į šį konfliktą ir nepalaiko nei vienos iš konfliktuojančių pusių, visuomet pasisako už taikų ginčo sureguliuotumą. Todėl bet kokie pranešimai apie Lietuvos valstybinių institucijų vykdomą ginklų ar pinigų tiekimą į Čėcheniją neturi pagrindo ir neatitinka tikrovės.

Užsienio reikalų ministerija neturi oficialios informacijos apie atskirų Lietuvos piliečių tiesioginį dalyvavimą konflikte. Tačiau jei Lietuvos piliečiai ir dalyvautų Čėchenijos konflikte, tai būtų tik jų asmeninio apsisprendimo reikalas".

Pagalba Lietuvos policijai

Kaip rašo ELTA, Lietuvos ministeris pirmininkas Adolfas Šleževičius rugsėjo 24 d. priėmė Vokietijos vidaus reikalų ministerijos delegaciją, vadovaujamą valstybės sekretoriaus Walter Priesnitz, ir padėjo už Vokietijos 3 milijonų markių vertės paramą Lietuvos policijos įrangai ir transporto priemonėms įsigyti. Valstybės sekretorius pažadėjo, kad pagalba policijai bus tęsiama, o A. Šleževičius pareiškė norą plėsti abiejų kraštų policijų bendradarbiavimą kovojant su tabako ir alkoholio gėrimų kontrabanda, stabdant narkotikų ir radioaktyvių medžiagų pervežimą. Jis pabrėžė būtinybę kontroliuoti Klaipėdos-Mukrano tarptautinę jūrų perkėlą, koordinuoti veiksmus prieš nelegalų žmonių pervežimą iš Azijos valstybių. Buvo aptartas Lietuvos ir Vokietijos susitarimas dėl bendros kovos su organizuotu nusikalstamumu.

RSJ

Šiame numeryje:

Okupacija — aukso amžius?

Nesusipratimas ar keistas noras teisinti okupaciją

Visiems burtis į bendrą rikiuotę

Pokalbis su ses. A. Pajarskaite, "Caritas" federacijos pirm.

Iš turtingos Vokietijos į varganą Rusiją

Kariuomenėje vyravo chaosas ir didžiausia korupcija

Lietuva Trojos arklio šešėlyje

Itakos sferos ir tranzito sutartys kelia naują grėsmę

Palikimas lietuviškai veiklai tęsti II

Kanados lietuvių fondas jauniems veikėjams skiria stipendijas

Tikiuosi grįžti į dar gražesnę Tėvynę

Kanadoje gimusi lietuvaitė susižavėjusi Vilniaus grožiu

Kodėl Lietuvoje taip yra?

Lietuvių fronto bičiuliai apžvelgė aktualiausius klausimus

Tylūs darbai ir darbuotojai

Lietuvių tautodailės instituto metinis suvažiavimas

Tautos sukilimas 1941 metais

Pastangos išsilaisvinti atsiminimų knygos apybraižoje

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaite-Jonaitienė, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20, mėnė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos vyskupų konferencijos sekretoriato pareiškimas. Paskutiniu metu spaudoje ir viešuosie pasisakymuose sukėlė diskusijas Marijos Valtortos veikalas "Žmogaus-Dievo poema". Pateikiame oficialų Šventojo Sosto kreipimąsi į pasaulio vyskupus, kurį 1994 m. birželio 21 dienos raštu yra paruošęs Tikėjimo doktrinos kongregacijos prefektas kardinolas Ratzinger'is. Kardinolas sako: Nors jau panaikintas draudžiamų skaityti knygų sąrašas (indeksas), neleides tikintiesiems skaityti panašius veikalus, tačiau nereikia užmiršti, kad "vizijų" ir "pranašysčių", surašytų šioje knygoje, negalima laikyti antgamtinės kilmės. Į jas reikia žiūrėti kaip į literatūrinę formą, kurią autorė panaudoja, siekdama savų būdų papasakoti Kristaus gyvenimą". Leidėjai, kurie nori leisti šios knygos vertimą, tai turėtų aiškiai pažymėti knygos įžangoje.

Lietuvos "Caritas" federacijos visuotinis suvažiavimas įvyko 1994 m. liepos 23-24 d.d. Kaune. Dalyvavo federacijos pirm. vysk. S. Tamkevičius, vysk. P. Baltakis, OFM, vysk. J. Matulaitis, vysk. J. Tunaitis, Vokietijos Oldenburgo "Caritas" bei Maltos pagalbos tarnybos delegacijos, kiti Lietuvos "Caritas" pareigūnai. Mūsų metu Kauno arkikatedroje bazilikoje vysk. S. Tamkevičius kalbėdamas pabrėžė, kad tikru "Caritas" darbuotoju laikytinas tas, kurio veikla remiasi keturiomis žodžiais – mylėti, dirbti, turėti viltį ir melstis.

Gen. sekretorė ses. A. Pajarskaitė apžvelgė pirmųjų trejų metų veiklą. Tekę išgyventi įvairių sunkumų, net užsiuolimų, bet Dievas darbus laimingas. Peržvelgė keturių federacijos sekcijų (šeimos, auklėjimo, tautos bendrijos atkūrimo ir vargo mažinimo) atliktus įsipareigojimus, kliūtis bei nesėkmes. Sunkiausiai sekėsi Tautos bendrijos atkūrimo sekcijai. Numatoma to padalinio atsisakyti. Daugiausia konkrečių darbų atlikusi Vargų mažinimo sekcija, įsteigusi 12 parapijų senelių namų, valgyklų, rūpintis ligonių gydymu ir priežiūra. Šeimos sekcija suorganizavusi 1000 paskaitų, organizavusi rekolekcijas, seminarus, užmezgusi ryšius su tarptautinėmis šeimoms globos bei negimusios gyvybės apsaugos organizacijomis. Auklėjimo sekciją pasiūlyta pertvarkyti į mokymo ir ugdymo tarnybą.

Suvažiavimo dalyviai pertvarkė organizacijos struktūrą. Naujame statute sakoma: "Lietuvos Caritas federacija yra Katalikų Bažnyčios dvasininkų ir pasauliečių pastovus susivienijimas religiniam-doriniam visuomenės ugdymui, sprendžiant šeimoms, socialines problemas, tarpuojant ligoniams bei vystant karitatyvinę veiklą". Pagal uždavinius "Caritas" suskirstytas į penkias tarnybas: mokymo ir ugdymo, šeimos, socialinio darbo, ligonių ir ekonomikos. Federaciją sudarys Lietuvos "Caritas" centras ir vyskupijų "Caritas" organizacijos.

Patvirtinus naują statutą, pataisius veiklos programas, gen. direktoriaus pareigoms išrinkta ses. Albina Pajarskaitė.

Šventojo Sosto nuncijus Lietuvai arkivyskupas Justo Mullor Garcia liepos 10 d. lankėsi Panevėžyje, auکوjo koncelebracines Mišias, susitiko su tikinčiaisiais, kalbėjo apie jaunimo problemas. Liepos 11 d. aplankė stovyklautojus Berčiunuose, pašventino ateitininkų kongreso kryžį, Tautos kankinių šventovės kėlinį akmenį.

Pavežžio vyskupijos ateitininkai rugpjūčio 6 d. Antaliep-

tėje pradėjo 10 dienų žygį, skirtą J. Tumui-Vaižgantai paminėti. Žygininkai prisiminė ir kankinį vyskupą M. Reinį, aplankydami vienintelę pasaulyje vietą, kur ant 16 akmeninių paminklų iškaltas Jozefo Stalino vardas, žmogaus, kuris nužudė daugiau žmonių negu Hitleris, – rašo "Chicago Tribune" korespondentas Thom Shanker.

1994 m. rugpjūčio 31 d. tose kapinėse susitiko Rusijos prez. Boris Jelcinas ir Vokietijos kancleris Helmut Kohl. Pasiūlytus draugiškais žodžiais, buvo nuleista Rusijos vėliava, tuo užbaigiant Vokietijos okupaciją ir pasitraukiant paskutiniams Rusijos kareiviams. Oficialiai ši diena liks žinoma istorijoje kaip paskutinė "šaltojo karo" diena.

"Kol kito krašto kariai yra lo ir vadybos, Humanitarinių mokslų, Menų ir socialinių mokslų fakultetai. Buvęs Teologijos ir filosofijos fakultetas pertvarkytas į Katalikų teologijos fakultetą. Kardinolas pamokslė ragino atsispręsti Dievą, kad "nepakankamai dėmesio skiriame Dievo teikiamoms malonėms".

Telsių vyskupas Antanas Vaičius ir 24 vyskupijos kunigai ragino tikinčiuosius bei visus geros valios žmones pasisakyti "prieš visas neteisėsybes, kurios yra daromos Lietuvoje" ir referendumu į visus klausimus atsakyti "taip". Pritardami Telsių vyskupui, tokius raginimus buvo paskelbė ir visų kitų Lietuvos vyskupijų valdytojai bei kunigai.

Lietuvos kunigų seminarijos pradėjo naujus mokslo metus. Į Kauno kunigų seminariją priimti 37 nauji klierikai. Iš viso čia jau mokosi 183 jaunuoliai. Į Kauno katalikų teologijos fakultetą prie VD un-to įstojo 60 pasauliečių ir 37 klierikai. Vilniaus seminariją priėmė 12 naujų kandidatų į kunigus. Į Telsių – I-jį kursą priimta 15, II-jį 9 ir filosofinį kursą – 14.

(Žinios iš leidinio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje")

DLK Vytauto vardo šventovė Kaune, ant Nemuno kranto Nuotr. D. Meliško

JAV Lietuvių bendruomenės taryba, posėdžiavusi Vašingtone 1994.IX.16-18, pagerbė naująjį Amerikos ambasadorių Lietuvai James Swihart su žmona (sėdi) Nuotr. J. Urbono

Iš turtingos Vokietijos į varganą Rusiją

Rusų kariuomenė, palikusi daug žuvusių savo karių, grįžo komunistų suniokotą tėvynę

LEONAS BALTUŠIS

"Nedaug kas žino, kad rytinio Berlyno Treptow parke yra palaidota 4,800 sovietų armijos karių. Kapinės labai prižiūrimos, ir tai yra greičiausiai vienintelė pasaulyje vieta, kur ant 16 akmeninių paminklų iškaltas Jozefo Stalino vardas, žmogaus, kuris nužudė daugiau žmonių negu Hitleris, – rašo "Chicago Tribune" korespondentas Thom Shanker.

1994 m. rugpjūčio 31 d. tose kapinėse susitiko Rusijos prez. Boris Jelcinas ir Vokietijos kancleris Helmut Kohl. Pasiūlytus draugiškais žodžiais, buvo nuleista Rusijos vėliava, tuo užbaigiant Vokietijos okupaciją ir pasitraukiant paskutiniams Rusijos kareiviams. Oficialiai ši diena liks žinoma istorijoje kaip paskutinė "šaltojo karo" diena.

"Kol kito krašto kariai yra

lo ir vadybos, Humanitarinių mokslų, Menų ir socialinių mokslų fakultetai. Buvęs Teologijos ir filosofijos fakultetas pertvarkytas į Katalikų teologijos fakultetą. Kardinolas pamokslė ragino atsispręsti Dievą, kad "nepakankamai dėmesio skiriame Dievo teikiamoms malonėms".

Telsių vyskupas Antanas Vaičius ir 24 vyskupijos kunigai ragino tikinčiuosius bei visus geros valios žmones pasisakyti "prieš visas neteisėsybes, kurios yra daromos Lietuvoje" ir referendumu į visus klausimus atsakyti "taip". Pritardami Telsių vyskupui, tokius raginimus buvo paskelbė ir visų kitų Lietuvos vyskupijų valdytojai bei kunigai.

Lietuvos kunigų seminarijos pradėjo naujus mokslo metus. Į Kauno kunigų seminariją priimti 37 nauji klierikai. Iš viso čia jau mokosi 183 jaunuoliai. Į Kauno katalikų teologijos fakultetą prie VD un-to įstojo 60 pasauliečių ir 37 klierikai. Vilniaus seminariją priėmė 12 naujų kandidatų į kunigus. Į Telsių – I-jį kursą priimta 15, II-jį 9 ir filosofinį kursą – 14.

(Žinios iš leidinio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje")

jūsų teritorijoje, visuomet yra galimi nesusipratimai. Šiandien negalima kalbėti apie laimėjimus ir pralaimėjimus", – pareiškė B. Jelcinas Berlyne Tegelio orauostyje.

Paskutinieji 2,000 rusų karių, esančių Vokietijoje, dar prieš pasitraukimo iškilmes elgėsi kaip pralaimėtojai. Jie visai nesijaudindami pardavinėjo kariuomenės benziną, supirkinėjo "stereo" aparatūrą ir vartotus automobilius.

Rusai atsitraukimo iš Vokietijos iškilmes norėjo švęsti kartu su vakariečiais, bet šie pasipriešino. Rusai vokiečių yra laikomi okupantais, o vakariečiai kariai – sąjungininkais. Vokiečiams ypač bloga išpūdį padarė plk. gen. Matvei Burlakov, Rusijos okupacinių dalinių vyr. vado įsakymas: pasitraukiant iš bazių jas ištuštinti, nes viskas bus reikalinga Rusijoje.

"Už rusiško vaikų darželio vielinę tvorą, Rusijoje gausim keletą veršiukų. Medinis stulpas su elektrine lempa mums duos apie 5 kiaules". Tai "aiškino" rusų dalinių vyr. vadas. Pasitraukiančioje kariuomenėje vyravo chaosas ir didžiausia korupcija. Vokiečių "juodoji rinka" buvo pilna rusiškų ginklų. Už pinigų buvo perkamos "vedybos" su vokiečiais, kad tik nereikėtų grįžti Rusijon.

Berlyno įgula, kaip ir plk. gen. M. Burlakovo vyr. būstinė, turėjo nepaprastai gražų ir tvarkingą futbolo stadioną, plaukimo baseiną, televizijos sistemą (cable TV). Puodelis kavos kainavo tik 5 JAV centus. Kareivinės buvo labai patogios ir švarios. Kareiviams skirta kantina turėjo visokių prekių (negalima nė lyginti su tuo, kas turima Rusijoje). Kariai ir karininkai buvo atlyginami vakarietiška valiuta. Eilinis gaudavo už mėnesį 20 dolerių, o karininkai – iki 150 dol. Tai di-

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dama mažesnius atlyginimus už brangiai apmokamus paštininkus, įsitvirtino ir susilaukė pakankamo pelno. Tie kurjeriai dabar nenori, kad jų menkiausiai apmokamą darbą sušgrąžintų ir vėl monopolio skraiste apdengtų Kanados paštas. Jo vadovai betgi teisinasi, kad jie monopolio dėka lengvai gaunamo pelno nepanaudos kurjeriams sužlugdyti. Tačiau pradžia, atrodo, jau padaryta "Purolator" kurjerių bendrovės įsigijimu. Kurjerių bet jų patenkintų klientų protestai turbūt žinomi ne tik valdinei Kanados pašto bendrovei, bet ir ministerio pirm. J. Chretienio vyriausybei.

Kanados pašto bendrovei galėjo pakenkti ir pernai Australijos Melburne užsakytas 800 milijonų "Klevo lapo" pašto ženklų atspausdinimas. Pašto atstovas Brian Garagan dabar teisinasi, kad užsakymą australų spaustuve "Leigh-Mardon Security Printing Ltd." laimėjo varžytinių būdu, turėdama pustuzinį kvalifikuotų varžovų. Varžytinės buvo paskelbtos, Kanadoje užsidarius "Klevo lapo" pašto ženklų spaustuvei.

Šis pranešimas, rugpjūčio 4 d. paskelbtas Toronto dienraštyje "The Globe and Mail", susilaukė daugelio kanadiečių nusivylimo savuoju Kanados paštu. Korespondentas David Roberts pateikia nemažai kritiškų pasisakymų. Mat iš tikrųjų tai yra pirmas atvejis, kai Kanados paštas tokį palyginti nesudėtingą ženklą spausdina-

delė suma, palyginus su Rusijoje gaunamais bevečiais rubliais. Pasak plk. Juri Makarov'o, Berlyno brigados vado, jie Vokietijoje turėjo labai gerus butus ir visa kita. Jo žodžiais, eilinis Ivan Ivanovič (amerik. – GI Joe) to neturės Rusijoje.

Prieš "geležinės uždangos" griuvimą Sov. Sąjunga Vokietijoje laikė 6 armijas – 26 divizijas. Su civiliais tarnautojais ir šeimomis iš viso buvo 546,000 žmonių. Užimamas plotas – 927 kvadratinės mylios. Tai lygu visai Delaware valstijai. Gražinimas tos armijos su visa ginkluote į Rusiją buvo didžiausias taikos meto armijos persikėlimas istorijoje. Dar derantis, 1990 m. su Vokietijos vyriausybe buvo nutarta išsksti apie 100,000 prie Berlyno žuvusių rusų ir juos visus perkelti į Rusiją.

Rusai paliko vokiečiams dar vieną problemą – benames kates. Berlyno laikraščiai pilni skelbimų, ieškančių namų katėms su vardais Saša, Miša, Tolia... Deja, jų nieks nenori. Vokiečių gyvulių globos draugija yra nutarusi išleisti 14,750 dol. per mėnesį iki N. metų sutvarkyti toms katėms ir tokiu būdu apsiginti nuo jų prieauglio.

Bonn'os vyriausybė nupirko Maskvos sutikimą susijungti abiem Vokietijom 1990 m. už \$8.3 bilijonus dolerių ir tuo pačiu Rusijos kariuomenės išvedimą iš Vokietijos. Už pusę tos sumos buvo statomi butai karininkams Rusijoje. Iš 46,050 butų, reikalingų karininkams, šiuo metu yra užbaigta tik 18,700.

Plk.gen. M. Burlakov'as pareiškė, esą jam buvo pasakyta, jog tuzinas blokų su apstatytais butais Rusijoje laukia keiliolikos tūkstančių karių, bet kai jis iš Maskvos nuvažiavo į Voronežą patikrinti, pamatė tik tuščius laukus...

si užsienyje. Kitas, žinoma, būtų reikalas, spausdinant didelės dekoratyvinės technikos reikalaujantį pašto ženklą. Negi jau visoje Kanadoje nėra spaustuvių, galinčių atlikti tokį paprastą užsakymą? Juokingiausia, kad žurnalistas D. Roberts surado ir tuo ženklu jau spėjusių nusivilti kanadiečių. Daug kas skundėsi, kad tas Australijoje spausdintas "Klevo lapas" atsklijuoja nuo kanadiško voko ir kad laišką pas adresatą atkeliauja be pašto ženklo. Tos žymios australų spaustuvių vedėjas Melburne Peter Dwan aiškino, kad pradžioje turėta tokių techninių klaidų, bet jos buvo pastebėtos ir pašalintos.

Kitą silpnąją Kanados pašto pusę atskleidė Otavoje leidžiamas satyrinis žurnalas "Frank", pasiuntęs trisdešimt vieną laišką su falsifikuotais ženklais. Trylika tų ženklų turėjo aiškų užrašą "Kvebeko paštas" ir kainą 43F, reiškiančią nepriklausomo Kvebeko frankus. Kitus su panašiais įrašais sudarė estrados sol. Mitsou bei kitų žinomų kvebekiečių veidai. Tie visi laiškai, išsiųsti Kvebeke, pasiekė adresatus toje provincijoje, Otavoje ir Vankuveryje. Paštinkai, už tokį pokštą atsikirsdami žurnalą "Frank" redaktoriui Glenui McGregorui, teigė, kad Kanados paštas dabar laiku pristato visus laiškus. V. Kst.

● Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Visiems burtis į bendrą...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ir kt.). Taip pat žmonių ugdymui numatoma plačiau naudoti spaudą ir kitas komunikacijos priemones, plėsti ryšius ir bendradarbiavimą su kitomis organizacijomis, ypač su organizacijomis, dirbančiomis kaime.

Yra daug ir kitų spragų ir skaudžių trūkumų, kuriuos padeda mums taisyti tiek Amerikos, tiek Vakarų Europos katalikiškos organizacijos ir asmenys, teikdami mums materialinę, kultūrinę ir dvasinę pagalbą.

— Kur, Jūsų nuomone, gali būti dvasinio ir materialinio gyvenimo ištekliai Lietuvoje?

— Šis klausimas labai sunkus ir opus. Žvelgiant į šiandieninį Lietuvos gyvenimą darosi labai liūdna. Dažnai giridima, kad Katalikų Bažnyčia, priespaudos metais buvusi nepajudinamai tvirta, dabar traukiasi ir tarsi nebeturi tos jėgos, visa jungiančios, kuri taip reikalinga dabartiniu metu. Visos viltys ir visos atgimimo galimybės sudėtos į ją, kaip tikrųjų vertybių nešėja. Jei dauguma katalikų dvasiškų ir pasauliečių pajėgtų susivienyti bendram darbui, Lietuva tikrai atgytų. Dabar matome, kad vien noru ir gudriaisi politiniai bei ekonominiai sprendimai jau neveiksmingi; jie dažniausiai žaloja ir smugdo žmogų ir veda į medžiaginę vergiją.

Taigi mums, katalikams, pirmiausia reikia pakilti virš savo asmeninių ir grupinių

interesų, visiems, tiek kuni-gams, vienuoliams, seserims, tiek pasauliečiams, subrendusiems ir jauniems, burtis į vieną rikiuotę ir sutartinai veikti ta pačia kryptimi. Tokiame bendrame darbe mūsų visų dėmesys turi krypti į kaimą, nes per visą Lietuvos istoriją kaimas turėjo didžiausius tautos išsilaikymui bei atgimimui dvasinius ir net kultūrinius išteklius. Jis buvo tos stiprios tautos šaknys, iš kurių vietoj vieno kritusio išaugdavo keli darbininkai. Taigi, nors šiandieninis kaimas sunaikintas dvasiškai ir medžiagiškai, tačiau jame dar yra gyvybės ir užgniauztos energijos. Būtina tai gaivinti. Neatkūrus kaimo, neatsikurs Lietuvos gyvenimas.

P.S. Nuoširdžiai noriu pasveikinti visus lietuvius, gyvenančius Kanadoje, bei visas lietuvių bendruomenes organizacijas ir padėkoti už jūsų visų rūpestingą pagalbą mūsų (tiek seserų, tiek "Caritas" federacijos) veiklai. Kartu noriu ir atsiprašyti už pasitaikiusius mūsų nepunktualumus ir nemokėjimą, kada reikia ir kaip reikia, padėkoti. Pastikiu jūsų atlaidumui ir turiu vilgti toliau bendromis pastangomis darbuotis tol, kol Lietuva taps tikrai laisva ir sveika. Taip pat noriu paprašyti jus, kanadiečius, kad didesnės aukos – žmonių, tiek vyrų, tiek moterų, kurie besąlygiškai pasižvęstę Dievui ir Tėvynei. Už visa teatlygina jums Dievas.

Kalbėjosi –
kun. Kazimieras J. Ambrasas, SJ

MIELAI MAMAI

a.a. JOANAI GRABAUSKIENEI

Lietuvoje mirus,

jūsų sūnų VYTAUTĄ GRABAUSKĄ su šeima giliai užjaučiame –

KLB Oakvillės apylinkė

A+A

PETRONEI BAIKAUSKIENEI

iškeliavus amžinybėn,

duką ALDONĄ ZANDERIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Jotautų šeima,
Wasaga Beach, Ont.

MIELAI SESUTEI

a.a. VALEI TAMOŠIŪNIENEI

Lietuvoje mirus,

seserį ANASTAZIJĄ GAIDELIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

Elena, Ramunė, Edvardas Stravinskai
Snieguolė, Eugenija, Augustas Underiai

A+A

VALERIJA TAMOŠIŪNIENEI

mirus Lietuvoje,

nuoširdžiai užjaučiame seserį ANASTAZIJĄ GAIDELIENĘ bei kitus gimines –

A. M. Pranevičiai
M. J. Radzevičiai
S. V. Radzevičiai

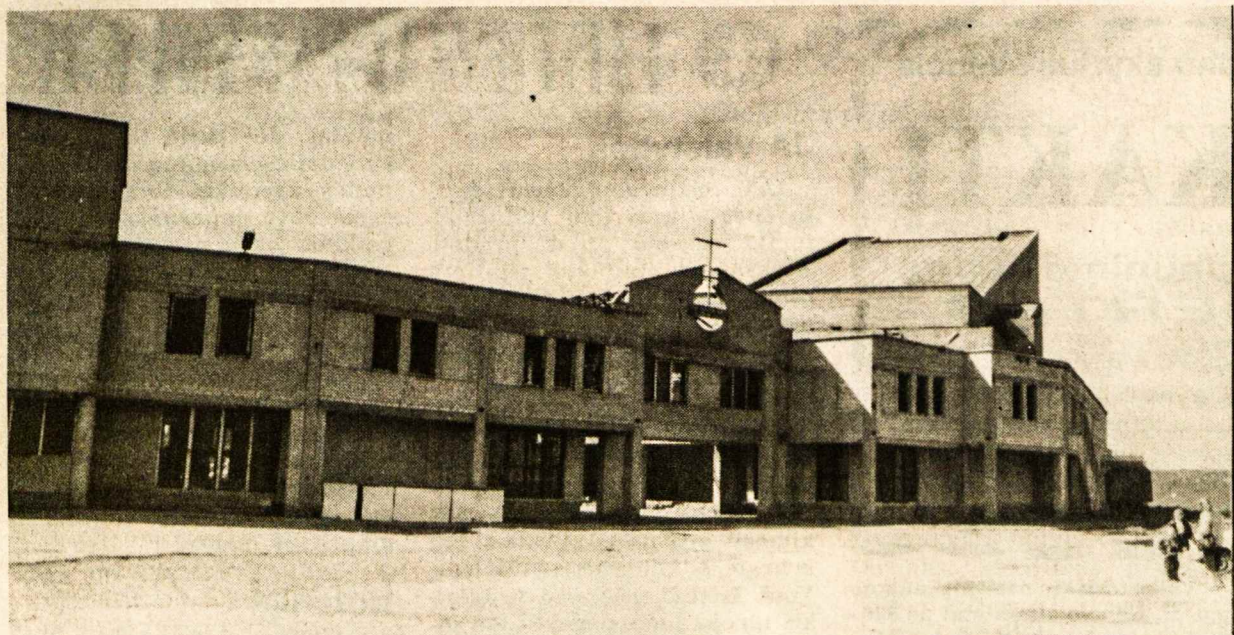
A+A

VALEI TAMOŠIŪNIENEI

Lietuvoje mirus,

jūsų seseriai ANASTAZIJAI GAIDELIENEI ir jos šeimai reiškiame gilią užuojautą –

Č. A. Pažerūnai
R. B. Jura
V. S. Aušrotai
J. Liutkienė
S. I. Maksimavičiai

Šiauliuose Nekalto Prasidejimo parapijos namai ir būsimoji šventovė naujame miesto rajone. Šie pastatai sovietmečiu buvo numatyti kultūros reikalingiems, bet stovėjo tušti. Dabar pamaldos jau vyksta nebaigtoje salėje, o teatro patalpos pritaikomos šventovei (nuotraukos dešinėje). Klebonas kun. Alvydas Vainoras ugdo naują parapiją ir, kiek sąlygos leidžia, įrengia būtiniausias pertvarkymus

Lietuva Trojos arklio šešėlyje

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Rusija, pasirašiusi prekybos sutartį su Lietuva ir tuo būdu išsipareigojusi taikyti iš jos įvežamiems gaminiams palankiausias mity kainas, minėtos sutarties nesilaiko, jos nevykdo – daro ekonominį spaudimą Lietuvai, reikalaujama laisvo karinio tranzito per jos teritoriją Karaliaučius-Maskvą.

Lietuvos konservatoriai teisingai sielojasi dėl tokio nepriklausomos Lietuvos Respublikos teritorijos pažeidimo, nes sunku suprasti, kam dabar neva tai taikant Rusijai reikalingas specialia sutartimi apsaugotas "karinis transportas" Vokietijos kryptimi, Lietuvą padarant eksteritorialiniu koridoriumi ginklams ir kariuomenei gabenti? Tik prisiminkime Dancigo (Gdansk) koridoriaus tragediją! Jei Rusija nesiruošia karui, tai kam tas karinis tranzitas?

Net ir iki šiol vykusiame "tranzitui" kažkodėl nebuvo taikomi nusistovėję tarptautinio tranzito principai, kuriais vadovaujasi civilizuoti kraštai tarpusavio prekybai palengvinti, importui ir eksportui sudaryti palankias sąlygas. Jei niekas neturėjo teisės tų traukinių Lietuvoje tikrinti, tai ar iš tikro jais nebuvo gabenama tai, kas uždrausta?

Dabar rusai jau prisipažįsta, kad nori išlaikyti karinę bazę Karaliaučiaus srityje, kur turbūt bus įsteigta ir "penktoji kolona?"

Tarptautinėje plotmėje Lietuva atsakinga už gabenamas "prekes". Kas bus, jei paaiškės, kad per Lietuvą gabenamas uranas, plutonis ir kitos atominės energijos ar atominės bombos gaminti medžiagos? Ar Lietuva nebus patraukta atsakomybėn? Savime suprantama, kad Rusija nieko apie tai "nežinos", liks nekaltas... O dabar jau per Lietuvą keliaus ir "karinis tranzitas..." Kas ir kam skelbs karą? Tuo tarpu Lietuvos teritorija riedės traukiniai su tankais, amunicija ir įvairiais karo pabūklais... Tai kas iš to, kad prieš metus iš Lietuvos pasitraukė Rusijos kariuomenės daliniai... Dabar gresia nauja invazija.

Graudu ir pasibaisėtina buvo patirti, kad JAV Valstybės departamentas jau oficialiai pripažino Rusijai "platesnę

įtakos sferą", į kurią įeina ir Baltijos respublikos. Tai lyg "palaiminimas" naujai invazijai, nelemtos Jaltos konferencijos atgarsis... Valstybės departamento dokumente tarp kita ko pabrėžiama, kad Rusija privalanti "laikyti tarptautinių įstatymų..."

Nuo kurio laiko Rusija jau paisy? Rusijos lėktuvai nuolat pažeidžia Lietuvos erdvę, nepaiso įspėjimų. Jokia valstybė ar tarptautinis teismas į Lietuvos skundus nereaguos, tai ir tokio karinio tranzito jokios sutartys neapsaugos. Kitaip sakant, Lietuvos Respublika neturi jokių suvereninės valstybės teisių, todėl toks karinio tranzito "koridorius" yra Trojos arklys, iš kurio žiaunų srovens neoficialios okupacijos dūmai. Dabar jau aišku, kad Lietuvai didžiojo Vakarų demokratijos nepadės, nes viskas "apsaugota sutartimis" ir vyksta "taikioje įtakos sferoje". O kas Vakarų įtikins, kad Rusija nesilaiko sutarčių, nors tai rodo ir netolima praeitis?

Nuostabu, kad Amerika, galiausiai pasaulio valstybė, vis dar pataikauja Rusijai, nepasimokiusi iš tragiškų istorijos klaidų, neperpratusi rusiškų charakterio, kuris nepripažįsta jokių tarptautinės teisės įstatymų, tik gudriai laviruoją "sutartimis", sumaniai išnaudoja naivius vakariečius. Stalino "sauslės" doktriną nesužalotam vakariečiui sunku įsivaizduoti, kad bet kuri sutartis yra tik bereikšmis popieriaus lapas, kuris "antrai pusei" duoda laisvas rankas siautėti ir skriausti mažesnius, nes ji iš patirties žino, kad niekas jų neužstos. Ar užmiršome, kaip ilgai reikėjo maldauti Amerikos prezidentą, kad pripažintų jau įvykusių Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo faktą?

Skelbiamos konferencijos ir suvažiavimai, siekiantys aparti užsienio lietuvių visuomeninę veiklą, bet dabar itin svarbu visą energiją nukreipti protestui į Valstybės departamentą dėl tokio nepateisinamo traktavimo po penkių dešimtmečių vergijos atgavusių laisvę respublikų, jas atiduodant meškai į nasrus. Eikvojame energiją ir lėšas netiksim istorijom, paminklų statymui, bet "per medžius nematome miško..." O į Lietuvą jau braunasi Trojos arklys, kuriam pakankamai pašaro duos Vakarai.

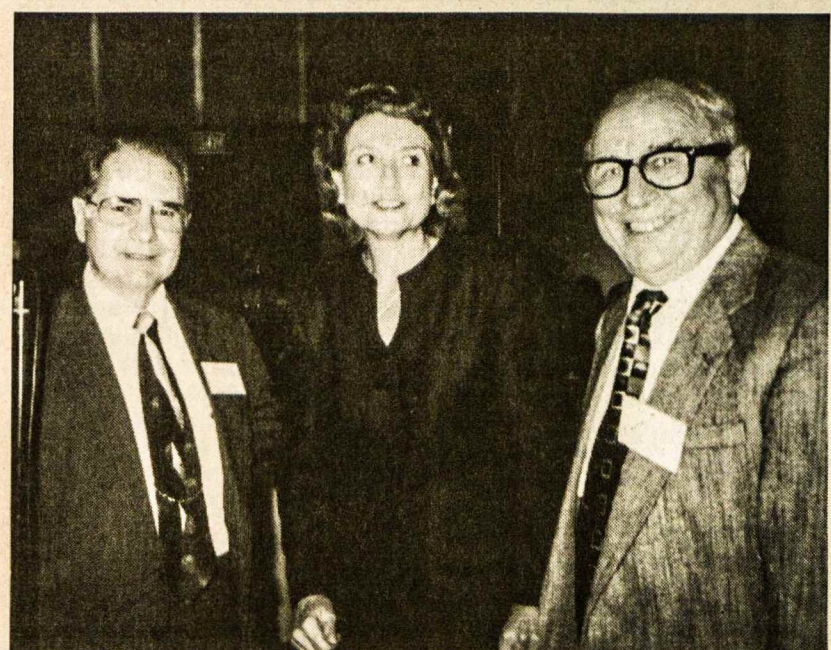
Dzūkė Marija nuo Pamerkių per visą savo gyvenimą matė ir pririnko daug visokių grybų, tačiau tokie šio rudens sveiki gražūs didžiuliai baravykai, rasti kartu su vaikaite, ir jai buvo retenybė

Nuotr. D. Meliūno

Rudaminos piliakalnis (Lazdijų raj.). Jotvingių gynybvieta nuo pirmųjų Kr. e. amžių. Archeologai čia randa įvairių pastatų liekanų, keramikos, stieplių antgalvių, apanglėjusių grūdų ir kaulų. Piliakalnis ne toks žemas – be sustojimo poilsui nepasieksi jo viršūnės

Nuotr. D. Meliūno

Iš JAV Lietuvių bendruomenės XIV tarybos posėdžio 1994.IX.16-18 Vašingtone – naujai išrinkta krašto valdybos pirmininkė adv. REGINA NARUŠIENĖ su buvusiu tarybos pirm. VYTAUTU KAMANTU (kairėje) ir PLB valdybos pirm. BRONIUMI NAINIU

Nuotr. J. Urbono

Lietuvos reikalai ir rūpesčiai

SAULIUS ŠIMOLIŪNAS

Ambasadorius Anicetas Simutis, Lietuvių tautinės s-gos garbės narys, padarė pranešimą Amerikos lietuvių tautinės sąjungos suvažiavime 1994 m. rugsėjo 3 d. Southfield, MI. Pranešimo tema – Lietuvos išsilaikymas tarptautinėje arenoje. Jis prieš tai pastebėjo, jog ambasadorių amžius Jungtinėse Tautose yra maždaug 3 metai, o jo paties 85 m. amžius vedąs poilsin. Dabar jis liekš ambasadorium-specialiu patarėju Lietuvos misijai prie Jungtinių Tautų Niujorke. Buve sunkūs penki dešimtmečiai, kai jis bandęs priminti pasauliui, jog Lietuva yra gyva ir nori išsivaduoti iš vergijos. Po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 1991 m. kovo 11 d. jis buvęs pėkviestas ambasadorium rugsėjo 17 d., o spalio 8 d. įteikęs savo skiriamuosius raštus Jungtinėms Tautoms.

Jis priminė, jog valstybės po karo trokšta taikos. To siekė Vienos kongreso baigiamasis aktas, taigi po Pirmojo pasaulinio karo Tautų sąjungą. 1945 m. birželio 26 d. San Francisko mieste 50 valstybių priėmė Jungtinių Tautų chartą, kurios 24-tuoju straipsniu įsteigta 15 narių Saugumo taryba, su 5 narių veto teise. Šiandien galvojama Saugumo tarybą praplėsti iki 17 ar 20. Dvi nuolatinės naujos valstybės su veto teise būtų Vokietija ir Japonija.

Po Vytauto Didžiojo valdymo Lietuvos valstybė pradėjusi smukti. Napoleonas prisiminęs Lietuvos valstybę, kuri buvo atstatyta 1812 m. liepos 12 d. Tačiau savarankiškumo dvasia buvo išblėsusi, ir iš to nieko neišėjo. Lietuva net nebuvo užsiminta Vienos kongrese. Vokietija buvusi pirmoji, kuri pripažino Lietuvos nepriklausomybę 1918 m. kovo 23 d. Lietuva tapo Tautos sąjungos nare 1921 m. rugsėjo 22 d. Kai San Francisko mieste vyko JT steigimas, advokato Antano Olio pastangomis buvo sudaryta Lietuvos misijos delegacija. Antano Olio vizija iš-

sipildė – 1991 m. Lietuva buvo priimta kaip 165 valstybė į Jungtines Tautas. Dabar ten jau yra 184 valstybės.

Tarptautinėje plotmėje Lietuvos išsilaikymas yra surištas su dalyvavimu Europos sąjungoje ir NATO sudėtyje. NATO dabar turi 16 valstybių. Daromi žygiai, kad Lietuva būtų priimta į NATO.

Po pranešimo vyko gyvos diskusijos. Dr. Bronius Nemickas išpėjo, jog suteikimas militarinio koridoriaus Rusijai per Lietuvą gali užkirsti kelią į NATO santalką. Ambasadorius atsakė, jog Baltijos valstybių prezidentai 1993 m. gruodžio 15 d. deklaracijoje kreipiasi į NATO kaip į pagrindinę savo saugumo garantuotoją. Nors Lietuvoje ministeris pirminkas A. Šleževičius sako, jog tranzitas gali būti pelningas, ambasadorius tokio pelno nenorėtų.

Jaunutis Nasvytis pranešė apie JAV kongreso nario iš Kalifornijos Gilman'o rezoliuciją, išgautą L. Mažeikienės pastangomis, dėl Lietuvos saugumo išlaikymo. Kalbėjo gen. konsulas Vytautas Čekanauskas iš Los Angeles. Jam tekę patirti, jog Vokietija, atėjus laikui, reikš pretenzijas į Karaliaučiaus kraštą.

Jis tiki, kad Lietuvos valdžia pasitarimuose su Rusija nepasuks Rytų keliu. Dr. Nemickas teigė, jog valdžios žodžiai yra viena, o darbai kas kita. Rodomas palinkimas į Rusiją. Eugenijus Bartkus teiravosi apie suteiktą mandatą Rusijai valdyti Karaliaučiaus kraštą 50 metų. Simutis atsakė, jog mandatas buvo duotas iki taikos konferencijos, kurios gali ir iš viso nebūti. Dr. Nemickas kalbėjo dar apie galimas keturias Baltijos valstybes, kurių viena būtų Karaliaučiaus kraštas.

Vakare įvyko banketas pagerbti ambasadorių Anicetą Simutį, kurį pristatė šiame suvažiavime naujai išrinktas ALTS garbės narys, garbės gen. konsulas Vyt. Čekanauskas. Vl. Vijeikis iš Čikagos visus pralinksmo, suvaizindamas savo naujos knygos ištraukas.

Nelaimė Baltijos jūroje

Tragiškas įvykis Baltijos jūroje visame pasaulyje išgarsino Estiją, kai jos keltas (Svedų-estų b-vės) "Estonia", plaukiojantis tarp Talino ir Stockholmo rugsėjo 28 d. paskendo netoli Uto salos, su savim nugramzdindamas per 900 keleivius.

Vokiečių radijas jau rytinėse žiniose pranešė apie nelaimę Baltijos jūroje, o televizijoje pirmus vaizdus teko stebėti popietinėse laidose. Aplamai, Vokietijos žiniasklaidos labai daug vietos ir laiko pasiskyrė tam tragiškam įvykiui, nes pvz. televizija specialiose laidose plačiai komentavo nelaimę, parodydama žemėlapi su pietine Suomija ir šiaurine Estija. Didesni dienraščiai atspausdino visų trijų Baltijos valstybių žemėlapi, plačius straipsnius, komentarus. Buvo tuoj nurodytas nuskendusių skaičius tautybėm: 552 svečiai, 163 estai, 29 latviai, 7 ukrainiečiai, 6 vokiečiai, 5 suomiai, 4 lietuviai, 4 norvegai ir t.t.

Keltas buvo statytas Vokietijai

joje, tad vokiečių televizija žiūrovus perkėlė į Kylio (Kiel) uostą, parodydama didelę raidę užrašytą mūsų keltą "Kaunas" ir apačioje mažesniu "Klaipėda", pasikalbėjimą su keltu kpt. H. Lukoševičium, keliais jūrininkais (deja, jie visi kalbėjo rusiškai), keliais sunkvežimių vairuotojais ir vienu latviu vokiškai. Spauda taip pat pažymėjo, kad karo metu sovietiniai laivai prie Dancigo paskandino "Wilhelm Gustloff" laivą su 5100 pabėgėlių. Jų tarpe galėjo būti taip pat ir lietuviai.

K. Baronas

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Lietuvos respublikos pilietybė

Šiuo straipsniu norima painformuoti lietuviškos spaudos skaitytojus apie Lietuvos respublikos pilietybės atstatymo bei piliečio paso išdavimo tvarką. Tikiuosi, kad jis bus naudingas išsvijusiems lietuviams, išsiaiškinant jiems pateiktą "TŽ" skaitytojams. RED.

Kas yra Lietuvos respublikos piliečiai?

Pagal Lietuvos respublikos pilietybės įstatymą lietuvių kilmės asmenys, prieš 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos respublikos pilietybę, ir jų vaikai, taip pat kiti asmenys, iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos respublikos pilietybę (jei visi nurodyti nėra repatrijavę iš Lietuvos) ir nuo 1940 m. birželio 15 d. iki 1990 m. kovo 11 d. pasitraukę arba ištremti iš Lietuvos ir šiuo metu gyvenantys kitose valstybėse, yra Lietuvos respublikos piliečiai. Jie gali atstatyti Lietuvos respublikos pilietybę raštu pareikšdami Lietuvos respublikos Vidaus reikalų ministerijai ar Lietuvos respublikos diplomatinėms įstaigoms užsienyje, kad jie yra Lietuvos respublikos piliečiai, ir pateikti patvirtinančius įrodymus. Atstatant Lietuvos pilietybę, jiems nėra būtina atsisakyti įgytos kitos valstybės pilietybės.

Kas turi teisę į Lietuvos respublikos pilietybę?

Tas pats įstatymas numato, kad teisė į Lietuvos respublikos pilietybę neterminuotai išsaugoma asmenims, turėjusiems Lietuvos respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., ir jų vaikams, gimusiems Lietuvoje ar pabėgėlių stovyklose bei visiems kitiems lietuvių kilmės asmenims, jei visi anksčiau išvardinti gyvena užsienio valstybėse ar jų valdomose teritorijose.

Kokie dokumentai patvirtina Lietuvos respublikos pilietybę?

Nuo 1993 m. liepos 1 d. viešintis dokumentas, patvirtinantis Lietuvos respublikos pilietybę, yra naujasis Lietuvos respublikos piliečio pasas. Lietuvos respublikos užsienio pasas ar Lietuvos respublikos piliečio pažymėjimas šiuo metu nebegalioja.

Kokie dokumentai patvirtina teisę į Lietuvos respublikos pilietybę išsaugojimą?

Asmenims, kuriems išsaugoma teisė į Lietuvos respublikos pilietybę, reikalingi šie dokumentai:

1. dokumentai, patvirtinantys asmens tapatybę (pasas ar jį atsojantis dokumentas). Amerikos lietuvių gali pateikti JAV piliečio paso pirmo puslapio notariškai patvirtintą kopiją;

2. dokumentai, patvirtinantys, kad asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos respublikos pilietybę. Tai gali būti Lietuvos vidaus ar užsienio pasas, išduotas iki 1940 m. birželio 15 d., gimimo ar krikšto liudijimai, taip pat archyvai ar kiti dokumentai, patvirtinantys šį faktą;

3. dokumentai, patvirtinantys giminytės ryšį, jeigu dėl Lietuvos respublikos pilietybės atstatymo kreipiasi asmuo, kurio tėvai turėjo Lietuvos respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d. Tai gali būti gimimo liudijimas, kuriame būtų nurodyti tėvų vardai ir pavardės;

4. dokumentai, patvirtinantys pavardės keitimą, jeigu dėl paso išdavimo kreipiasi asmuo, kuris dėl santuokos, naturalizacijos ar kitų priežasčių yra keitęs savo pavardę. Dėl to ištekėjusios moterys, kurios kreipiasi dėl paso išdavimo, turi pateikti santuokos liudijimą;

5. jeigu asmuo, kuris kreipiasi dėl paso išdavimo, turi vaikų, jaunesnių kaip 16 metų, reikia pateikti jų gimimo liudijimus;

6. jeigu pateiktuose dokumentuose (gimimo ar krikšto liudijime, pase ir kt.) skiriasi asmens duomenys (pavardė, vardas, gimimo data ar vieta) – reikia pateikti dokumentą, paaiškinantį tuos pakeitimus. Jeigu tokių dokumentų nėra, reikia parašyti raštišką paaiškinimą Vidaus reikalų ministro vardu paaiškinantį, kaip atsirado šie skirtumai. Prie visų dokumentų, pateikiamų ne lietuviškai, turi būti vertimas į lietuvių kalbą.

Arnoldas Milukas, Lietuvos respublikos konsulas Niujorke

Red. priedas. Kanados lietuvių Lietuvos pilietybės reikalui gali kreiptis į Lietuvos konsulatą Kanadoje šiuo adresu: Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd., Suite 502, Willowdale, Ont. M2J 4Y8. Tel. 416 494-8313.

• Mirtis yra tada prasminga ir graži, kai ji ne mirčiai, o gyvenimui skirta. Kada tauta prieina tokią lemtingą kryžkelę: išlikti ar žūti, tauta turėtų pasirinkti gyvenimą, ne mirtį. (J. Aistis)

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata - \$38.00,
rėmėjo - \$50.00, garbės - \$60.00
(JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" išstisus metus šiam
NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė

Adresas

.....

.....

Siunčiu prenumeratą dol., auką dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiems susipažinti "Tėviškės žiburių" siunčiami
nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų
adresus.

ADMINISTRACIJA

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PAŠTAS TRAKŲ PILYJE

Trakų pilies muziejuje jau veikia pašto paslauga, suvenyrų ir filatelijos skyrius. Dabar iš pilies galima išsiųsti laišką ir atvirlaiškį į bet kurią pasaulio šalį. Išsiųnciami laišukai žymimi dail. K. Katkaus sukurtu antspaudu. Puošnius vokus su Trakų pilies vaizdais paruošė dail. J. Načiulytė, o juos atspausdino Estijoje veikianti Suomijos firma "Waki-Paberisto".

PERSONALINĖS PENSIJOS

Lietuvos vyriausybė ministro pir. A. Šleževičiaus potvarkiu nuo š. m. rugsėjo 1 d. paskyrė personalines pensijas trylikai pasijūmėjusių lietuvių: poetams Alfonsui Maldoniui ir Algimantui Baltakiui, vertėjui Antanui Dambrauskui, akmenų muziejaus Mosejdyje įkūrėjui Vaclovui Intai, inž. Stanislovui Jasūnui, profesoriams, habilituotiems daktarams Vanda Zaborskaitėi ir Chačkeliui Kibarskui, kompozitoriui Vytautui Laurušui, Lietuvos kariuomenės dimisijos plk. Antanui Malijoniui, rašytojui Jonui Mikelinskiui, inž. Povilui Morkūnui, energetikui Justinui Nekrašui ir dailėtyrininkei Zitai Žemaitytei. Dabartinė personalinė 257 litų ir 65 centų Lietuvos pensija jau yra paskirta 107 privilegijuotiems asmenims.

ŠV. TĖVO DOVANA LIETUVAI

Popiežiaus Jono Pauliaus II Lietuvai dovanotas kryžius rugsėjo 18, sekmadienį, buvo pašventintas Kryžių kalne, kartu prisimenant ir jo apsilankymo Lietuvoje metines. Krucifiks šiam kryžiui sukūrė Romos dail. Enrico Manfrini, o lietuviškas ažuolinis kryžius su granitiniu postamentu pagal jo projektą buvo pagamintas Vilniuje. Postamente įrašyti Šv. Tėvo Lietuvoje turti žodžiai: "Ačiū jums, lietuviai, už šį Kryžių kalną, liudijantį Europos ir pasaulio tautoms didį šio krašto tikėjimą". Kryžiaus pastatymu rūpinosi Šiaulių architektai. Pašventinimo iškilmėse Kryžių kalne dalyvavo Vatikano nuncijus Lietuvai arkiv. J. M. Garcia, Lietuvos kardinolas V. Sladkevičius, vyskupai, kunigai, Lietuvos vyriausybės ir Šiaulių savivaldybės atstovai, didelis būrys maldininkų iš visos Lietuvos. Kai kurie buvo pėsčiomis atėję iš Šiaulių po Mišių Šv. Petro ir Povilo šventovėje. Kryžių pašventino Vatikano nuncijus arkiv. J. M. Garcia. Iškilmės dalyvių Šiauliuose laukė A. Kulikauskas rodomas dokumentinis filmas "Kryžių kalnas", L. Valienės sukurty liturginių drabužių paroda. Koncertą surengė "Polifonijos" ansamblis, Šiaulių kamerinis orkestras ir smuikininkas A. Stulgys. Rugsėjo 17, šeštadienį, prisimenant 1993 m. įvykusių Šv. Tėvo apsilankymą Šv. Ignaco šventovėje, jaunimo studija joje suvaidino Karolio Voitylos misteriją "Jobas", sukurta Senojo Testamento "Jobo" motyvais.

APLEISTI KAUNO MUZIEJAI

Rusnė Marčėnaitė "Dienos" skaitytojus savo pranešimo antrašte klausia: "Ar teks uždaryti du didžiausius Kauno muzie-

jus?" Ji yra susirūpinusi bendru Vytauto Didžiojo karo muziejaus ir M. K. Čiurlionio dailės muziejaus pastatu. Šio architekturo Vladimiro Dubeneckio kūrinio šešiasdešimtmetis turėtų būti minimas 1996 m. Tas pastatas, kuriuo džiaugiasi ne tik Kaunas, bet ir visa Lietuva, lig šiol dar nėra turėjęs kapitalinio remonto. Jo betgi labai reikia senatvės žymėms pašalinti. Anuometinis ir dabartinis muziejaus direktorius Juozas Jurevičius jau 1979 m. pranešė gąsdinantį defektą — nuo stogo prasidėjusių pastato fasadinės sienos trūkimo. Dabar tokių trūkumų jau yra daugelyje vietų. Juos didina pro nesutvarkytą stogą į plyšius patenkantys krituliai. Žurnalistė R. Marčėnaitė, apsilankiusi šiame istoriniame dviejų muziejų pastate, pranašauja, kad muziejininkai susilauks ir pelėsių sienose. M. K. Čiurlionio muziejaus dalyje sienų skilimai ne tokie ryškūs, bet matosi dumbančios grindys. Kultūros ministerija 1993 m. muziejų pastatui paskyrė 30.000 litų, bet jų užteko tik stoglangių stiklams sutvarkyti. Praėjusią žiemą viena salė, trūkusių šiluminės sistemos vamzdžių, buvo užlieta vandeniu. Kultūros ministerija finansavo jos sutvarkymą, bet dėl lėšų trūkumo nepamalino nelaimės priežasčių. Anksčiau pastato remonto klausimu buvo tariamasi su lenkų statybos organizacija PKZ. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, ryšiai su Lenkijos firmos statybininkais nutrūko.

REMONTOI REIKIA PINIGŲ

Direktorius J. Jurevičius vėl kreipėsi į kultūros ministeriją D. Trinkūną, prašydamas specialistų atliktos muziejinio pastato būklės įvertinimo. "Dienos" 56 nr. R. Marčėnaitė pasakoja: "Ekspertai išvadose primygtinai nurodė, kad kapitalinį remontą būtina pradėti nedelsiant. Tiesa, prieš tai dar reikia atlikti pastato inžinerinius-geologinius tyrimus. Mat Kauno paminklų restauravimo projektavimo institutas, rengdamas pastato kapitalinio remonto projektinę dokumentaciją, grunto tyrimo darbų kažkodėl neatliko. Be jų neįmanoma nustatyti nei centrinio plyšio, nei kitų įtrūkumų priežasčių. Yra prielaidų, kad galėtų būti kaltas smėlio gruntas, ant kurio pastatytas muziejus, susidėvėjusios vandens ir kitos komunikacijos, pakenkusios pamatams. Ko gero, skilimą paskatino ir kaimyninių daugiaaukščių pastatų statyba — kalant jų pamatams poliūs virpėjo visa teritorija. Vibracijų kelia ir intensyvus eismas aplinkinėse gatvėse. Visą įmanoma padaryti — ir pamatus sutvirtinti, ir stogą perdengti. Reikia tik pinigų. Vieni muziejininkai šio vežimo nepatrauks. Prisijungti turėtų ir vyriausybė, ir miestai. Atėjo liūdių metas. Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktorius sako savų darbuotojų ir lankytojų gyvybėms nerizikuosius. Itin lietingomis ar sniegingomis dienomis, saugantis galinčio įlūžti stogo ar sugriūti sienos, muziejus bus uždarymas".

V. Kst.

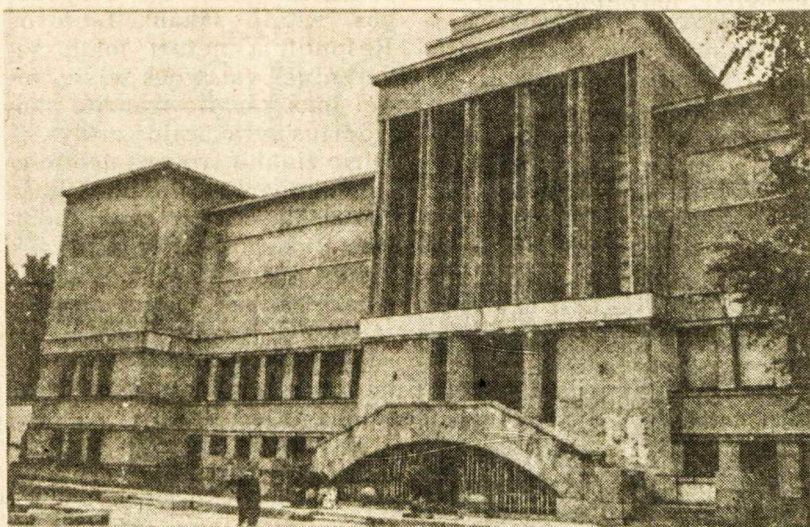
Kanados lietuvių katalikų moterų dr-jos Hamiltono skyrius švenčia

45 metų VEIKLOS SUKAKTĮ

1994 m. spalio 22, šeštadienį, 5 v.p.p., Jaunimo centre

PROGRAMOJE: trumpa oficialioji dalis ir **KONCERTAS** — sol. Lilija Turūtaitė, sol. Valdas Ramanauskas, deklamuoja — aktorė Marytė Kalvaitienė. Skani vakarienė, pagaminta prityrusių šeimininkių. Bilietai — 15 dol. asmeniui. Stalai numeruoti.

Spalio 23, sekmadienį, 10.30 v. r. Mišios už mirusius ir gyvas nares. KLKM dr-jos Hamiltono skyriaus valdyba

Taip dabar atrodo nepriklausomybės metais tautine šventove laikytas Vytauto Didžiojo karo muziejus

Nuotr. Edvardo Urbonavičiaus "Dienoje"

Hamilton, Ontario

KLKM DR-JOS HAMILTONO SKYRIUS švenčia 45 metų veiklos sukaktį 1994 m. spalio 22-23 d.d. Šeštadienį, spalio 22, 5 v.p.p. Jaunimo centre įvyks paminėjimas: trumpa oficialioji dalis ir koncertas, kurį atliks sol. Lilija Turūtaitė ir Valdas Ramanauskas, deklamuos "Aukuro" teatro aktorė Marytė Kalvaitienė. Po koncerto, prityrusių šeimininkių pagaminta šilta vakarienė. Bilietai jau platinami; kaina 15 dol. asmeniui. Įsigykite iš anksto sekmadienio po Mišių Jaunimo centre. Stalai numeruoti, po 10 asmenų prie stalo. Dalyvaus centro valdybos bei skyrių atstovės ir kviešti organizacijų atstovai. Neprašysime progos pabuvoti su šios dr-jos namėmis, pasiklausyti gražaus koncerto bei pasivaikinti (žiūr. skelbimą). ŽCR

"ŠIRVINTOS-NEMUNO" tuntas žiemos veiklą pradėjo spalio 2, sekmadienį. Dalyvavo 10.30 v.r. pamaldose; po jų mazoje salėje įvyko tunto sueiga. Oficialiai daliai pasibaigus dalyviai turėjo progos pasivaikinti ir pabendrauti. Skautų skaičius gerokai sumažėjo, bet tikimės priauglio. Džiaugiamės praeitą pavasarį į skautų eiles įstojusiais vilkiukais. Būtų smagu, kad ir paukštyčių daugiau susilauktumėm. Jų vadovė — vyr.sk. Virginija Tirilienė, vilkiukų — sk. vyrtis Matas Stanevičius. Skautėms vadovauja ps. Silvija Otto, vyr.sk. ir sk. vyrtis — ps. Krstina McAlister.

Pranešame tunto sueigų bei renginių datas su prašymu, kad kitos organizacijos bei kultūriniai vienetai į tai atsižvelgtų planuodami savo veiklą: vadovų sąsąrydis Anapilyje — spalio 22-23 d.d.; skautų Kūčios — gruodžio 18 d., dalyvaus šeštadieninės mokyklos mokiniai su tėveliais; Kaziuko mugė — kovo 26 d.; tunto sueiga Šv. Jurgio dienos proga — balandžio 23 d.; tunto išskyra — birželio 3 d. D.G.

REIKŠDAMI UŽUOJAUTĄ artimiesiems, Pagalbai Lietuvos vaikams aukėjo a.a. Kazimiero Mikšio atminimui: \$30 — A. Per-

kauskienė, P. A. Volungė, A. E. Grajauskai; \$25 — A. M. Pusdešrai, V. Bikinienė; \$20 — G. Agurkienė, J. Astas, A. Deksnienė, K. E. Gundinskai, V. M. Kazlauskai, A. Mačiulaitienė, J. E. Mažulaičiai, A. F. Povilauskai, J. T. Povilauskai, A. A. Pilipavičiai, E. V. Stabingiai, B. O. Steponavičiai, F. Urbshaitis, K. A. Žilvyčiai; \$10 — M. F. Gudinskai, A. O. Jusai, J. J. Kamaičiai, L. J. Koperskiai, A. G. Repčiai, F. Venckevičienė; \$5 — A. Gedminienė.

A.a. Balio Orvido atminimui: \$25 — V. P. Lapieniai, Delhi, Ont., V. Bikinienė; \$20 — J. Astas, M. D. Jonikai, J. E. Mažulaičiai; \$10 — L. J. Koperskiai, M. F. Gudinskai, V. R. Bartninkai; a.a. Ninos Plūrienės atminimui: \$25 — J. A. Asmenavičiai; \$20 — A. K. Žilvyčiai. Už aukas nuoširdžiai dėkoja PLV komitetas.

E. Barisienė

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905-544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki... 4.00%
santapus 2.50%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 2.00%
90 dienų indėlius 5.00%
1 m. term. indėlius 6.50%
1 m. term. ind. mėn. pal. 6.00%
3 m. term. indėlius 7.50%
5 m. term. ind. 8.00%
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 3.00%
RRSP ir RRIF 1 m. 6.50%
RRSP ir RRIF ind. 3 m. .. 7.50%
RRSP ir RRIF ind. 5 m. .. 8.00%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas ... 12.00%
nekl. turto pask. 1 m. 8.00%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

The J. B. MARLATT Funeral Home, (1985 Ltd.)

615 Main Street East
HAMILTON, Ontario
Telefonas: 528-6303

195 King Street West
DUNDAS, Ontario
Telefonas: 627-7459

Laidotuvių namai
ir koplyčia

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV teisingumo departamentas specialiu tyrimu OSI institucija rugsėjo 21 d. pradėjo Aleksandro Lileikio išpiliatinimo bylą. Norwoode, Mass., gyvenantis 87-rių metų amžiaus A. Lileikis kaltinamas vadovavimu Vilniaus saugumo policijai vokiečių okupacijos metais. JAV įstatymai tokias bylas laiko ne kriminalinėmis, o civilinėmis. Tad kaltinamajam valdžia neparūpina advokato. Gynimasis yra ne tik sunkus, bet ir brangus. Dienraštis "The New York Times" rašo, kad A. Lileikis turėjo šimtus agentų bei informatorių, kurių dėka galėjo sumti ir naciams išduoti tuzinus Paneriuose sušaudytų žydų. OSI direktoriaus pareigas einantis Eli Rosenbaumas džiaugiasi, kad tai bus pirmoji byla, kuriai įrodomoji medžiaga surinkta dabartinės nepriklausomos Lietuvos archyvuose. OSI tyrimų institucijos atstovai buvo apimę, pralaimėjimu pasibaigus Izraeliui atiduoto J. Demjaniuko bylai. Jis, ten bylos metu kalėjime praleidęs septynerius metus, buvo išleistas ir vėl įsileistas į JAV, bet greit mirė, nespejęs pradėti ieškinio dėl neteisingo apkalbinimo, jį sumaišiusio su kitu ukrainiečiu.

Izraelyje pasigirdo kaltinimų OSI institucijai, kad ji nuslėpė turėtą medžiagą, įrodančią Demjaniuko sumaišymą su Marčėnka, ir tokiu būdu sukompromitavo Izraelio teismą. Galimas dalykas, tokiais priekais tais tik bandoma atstatyti Izraelio teismų prestižą, kalte dėl pralaimėtos bylos suvertus JAV OSI institucijai. Vėl įsivardins OSI pareigūnai po teismo tampo ir tris kitus lietuvių. Bylos pradėdamos pilietinės atėmimo, nes tokias lengviausia laimėti. Filadelfijoje Jonas Stelmokas kaltinamas priklausymu III-jam savisaugos batalionui, Jonas Gudauskas Massachusetts valstijoje ir Kazimieras Čiurinskas Indiano — veikla XII-jame savisaugos batalione. OSI pareigūnai kaltinamosios medžiagos dabar ieško Lietuvoje išlikusiose archyvuose. Liudininkai tokiuose teismuose jau nepatikimi dėl senatvės. Be to, ir jie, ir kaltinamieji baigia išmirti. Retėja ir karščiausių kaltintųjų gretos. Keista, kad dabar jau niekas neteisiamas Vokietijoje už nusikaltimus II D. kare.

Australija

Brisbanės lietuvių sportininkų jungia "Baltijos" sporto klubas. Metiniame narių susirinkime rugsėjo 4 d. Lietuvių namuose buvo aptarti nuveikti darbai ir ateities planai. Džiaugiamasi, kad šiemet veikė ne tik "Baltijos" vyrų krepšinio komanda, bet ir sportinė veikla įsijungė dvylikos metų neturinčios mergaitės krepšininės, padidinusios klubo išlaidas. Pajamas sumažino Lietuvių namų remontas.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:
Angėlę Šalvaitę, B.A.,
pirmo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

montas, dėl kurio teko atsiskaityti dalies renginių. ALB Brisbanės apylinkės finansinė parama buvo nepakankama. Susirinkime buvo pasiūlymų sudaryti mišrią berniukų ir mergaičių iki 10 metų amžiaus krepšinio komandą. Sekančios kadencijai pasiūlymą "Baltijos" klubo valdybą sudaro pirm. Vaidas Stankus, izd. Algis Mališauskas, sekr. Algis Milvydas, krepšinio vadovas Raimundas Mališauskas, renginių vadovas Rimas Vitkūnas ir ryšininke Monika Stankūnaitė.

Britanija

Mančesterio lietuvių socialinio klubo nariai metiniame pobūvyje rugpjūčio 20 d. paminėjo klubo keturiasdešimtmetį. Pobūviui vadovavo klubo pirm. Arkadijus Podvaiskis, sukalbėjimai ir vaišės skirtą maldą. Mat tuo metu lietuvių kapelionas kan. Valentinas Kamaitis atostogavo Lietuvoje. Klubų Mančesteryje ir anksčiau yra turėję priešakio laikų lietuvių. Tačiau po II D. karo atvykusiems tautiečiams jų paskutinis klubas buvo per mažas. Tad dabartinis buvo įsteigtas 1949 m. sausio 8 d. Jo pastatas betgi yra gerokai senesnis — sulaukęs jau 111 metų. Minėjime nebuvo užmirštas ir pirmųjų pokario lietuvių atvykimas prieš keturiasdešimt septynerius metus.

Vokietija

Ev. kun. Fr. Skėrys, nuo 1977 m. ejęs kapeliono pareigas Vasario 16 gimnazijos evangelikų liuteronų moksleiviams, deimantinės amžiaus sukaikties sulaukę š. m. liepos 2 d. slaugos namuose. Ten jis atsidūrė pernai dėl ankščiau turėtų širdies sutrikimų ir prasidėjusio vėžio. Kovai su vėžiu buvo padaryta sėkminga operacija, bet sukaiktuvininkas jėgų neatgavo ir buvo perkeltas į vienos prieglaudos slaugos skyrių. Kun. Fr. Skėrys yra gimęs Kalėnuose, dabartiniame Šilutės rajone, mokėsi Pagėgių gimnazijoje ir Tauragės mokytojų seminarijoje. Sukaktuvininkas, nacių Trečiajam Reichui okupavus Klaipėdos kraštą, pasiliko Lietuvoje, save laikydamas lietuviu. Mat buvo įsijungęs į skautų ir šaulių eiles. Vokietijoje repatrijavę tik Sovietų Sąjungai užėmus Lietuvą. Karo pabaigos sulaukę vokiečių nusiųstas į stovyklą Tiuringijoje, kur jam teko dirbti fabrike su kitais svetimšaliais. Pabėgęs Vakarų Vokietijoje, įsijungė į darbą Vasario 16 gimnazijoje. Reiškėsi ir VLB veikloje: 1959-80 m. priklausė VLB tarybai, o 1966-67 m. buvo valdybos sekretorius. Didžiausius savo lietuviško darbo pėdsakus yra palikęs Vasario 16 gimnazijoje.

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai
"Žmonės, kurie atjauna kitus"
Sudbury Ontario

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

KROVINIAI Į LIETUVĄ

Laivais ir lėktuvais

Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažiausių siuntų iki didelių talpintuvų taip pat automobiliai ir asmeniniai daiktai

POLIMEX FORWARDING INC.
Toronto: 141 Roncesvalles Ave. M6R 2L2
Prašome skambinti (416) 537-8648
ir susitarsime dėl persiuntimo laiko
Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

Pirmoji lietuviška siuntimo bendrovė Kanadoje

KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas į namus. Laivu siunčiant — tik \$1.20 kg arba \$7.00 už kubinę pėdą. Pristatymas vienam adresatui (galį būti 2-4 dėžės) iki 50 kg tik \$14.

* Siuntiniai apdrausti \$100.00. * Iš toliau siųsti per U.P.S.
* Skambinkite dėl mūsų kubių nuomų. * Galime siuntinius paimti iš jūsų namų

* Patarnaujame pristatydami standartinius maisto siuntinius jūsų artimiesiems. Pristatymas per dvi savaites. Skambinkite arba rašykite dėl kainoraščių.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite:
Montrealyje Leonas ir Genė Balašiai 514-366-8259
Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai 905-632-4558
Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumpickai 905-822-1827
Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Ušvaltai 519-773-8007
Fort Erie Danguolė ir Don French 905-871-1799
GENĖ ir VYTAS KAIRIAI,
517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6
Tel. 905-643-3334 FAX 905-643-8980

RITA KARASIEJIENE (kairėje) ir LAIMA KISIELIENE – vyriausios tautinių šokių vadovės prie aukuro Vilniaus „Zalgirio“ stadione, kur vyko Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventė 1994 m. liepos 4-10 d.d.

Palikimas lietuviškai veiklai tęsti II

Lėšos ir jų skirstymas

GABIJA PETRAUSKIENE

Tęsiame pokalbį su Kanados lietuvių fondo reikalų vedėju Alfonsu Juozapavičium.

— Kiek šiuo metu fonde sukaupta kapitalo?

— Fondo kapitalą šiuo metu sudaro daugiau kaip du milijonai dolerių. Didžioji šios sumos dalis — asmeninės aukos. Po jų — testamentiniai palikimai, kurie yra įvairaus dydžio, pradedant keliais šimtais, o siekia net iki šimto tūkstančių ir daugiau. Yra asmenų, aukojančių pastoviai nors ir ne po daug.

Dar vienas lėšų rinkimo būdas — tai laidotuvių metu renkamos aukos velionį įrašant į fondo narių sąrašą.

— Kam fondas skiria savo lėšas?

— Fondo statute sakoma, kad gautos pajamos už investuotą kapitalą gali būti išdalintos kultūriniais ir labdaros reikalams. Tai atitinka Kanados valdžios reikalavimus. Nesilaikant to, galima netekti leidimo nurašyti nuo pajamų mokesčius. Fondo lėšos pirmiausia skiriamos lietuviškai veiklai išeivijoje paremti, studentų stipendijoms bei Lietuvai pagelbėti.

— Koks nušimtis nuo pajamų skiriamas išeivijai? Lietuvai?

— Nuo gautų metinių pajamų didžioji dalis lėšų, 75%, skiriama išeivijos lietuviškai veiklai remti. 25% skiriami Lietuvai. Reikalui esant, šis nušimtis gali būti keičiamas metinio narių susirinkimo sprendimu.

Kai kurių mirusių narių testamentuose yra nurodyti pagaidavimai, kuriam tikslui palikti pinigai turi būti panaudoti. Tai sąlygoja tų lėšų naudojimą.

— Kaip vyksta pinigų skirstymas?

— 1990 m. buvo priimtas naujas fondo statutas, pagal kurį narių metiniame susirinkime išrinkta fondo taryba pirmame savo posėdyje išsirenka pelno skirstymo komisiją. Šiais metais fondo taryba, kuriai pirmininkauja Paulius Kuras, išrinko Eugenijų Čuplinską — pirm., Joną Gustainį ir Juozą Krištolaitį. Fondo valdybos pirmininkas Bronius Saplys. Pelno skirstymo komisijos darbą sąlygoja fondo statuto nuostatai. Už veiklą komisija atsakinga fondo tarybai, kuri tvirtina jos paskirstymus.

— Ar yra nustatyti lėšų skirstymo kriterijai?

— Fondas yra įsteigtas grynai lietuviškai veiklai skatinti, palaikyti lietuvių išlikimą išeivijoje ir pagelbėti Lietuvai. Kadangi fondas turi teisę nurašyti nuo mokesčių aukas, aukos gali būti duodamos tikrai kultūriniais ir labdaros reikalams. Tai yra nustatyta fondo statute.

Fondas taip pat tvirtina skiriamas stipendijas studi-

juojančiam jaunimui. Jos būdavo skiriamos tiems, kurie studijuodavo lituanistiką, nepaisant kur jie begyventų. Laikai keičiasi. Studijuojančių lituanistiką išeivijoje beveik nėra. Todėl stipendijos jau skiriamos tiems, kurie pasireiškia lietuviškoje veikloje.

Šalia Kanados lietuvių fondo veikia atskiri palikimo būdu sukurti specialios paskirties mirusiojo valią išreiškiantys fondai. Tai atskirų stipendijų fondai. Juos administruoja Kanados lietuvių fondas. Daugiausia šios stipendijos surištos su lituanistinių studijų skatinimu ir duodamos lankantiems Vasario 16 gimnaziją bei studijuojantiems lituanistiką. Tačiau prašymų šioje srityje pastaruoju metu yra žymiai mažiau. Čia atsiranda galimybė paremti tuos, kurie Lietuvoje studijuoja lituanistiką.

— Ar fondas lėšas skiria savarankiškai nuo KLB krašto valdybos?

— Visas lėšas skirsto fondas nepriklausomai nuo Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybos. Skiriamų lėšų didžiausia dalis tenka Kanados lietuvių bendruomenei.

— Ką reikia daryti norint gauti paramą iš fondo?

— Reikia užpildyti paramai ar stipendijai gauti pareiškimą — anketą. Blankų galima gauti raštine, arba paskambinti (416) 239-0995, kad jie būtų pasiųsti paštu. Gražinti raštinen nustatyta tvarka. Prašymai be pareiškimų bus grąžinami siuntėjui.

— Kaip tapti fondo nariu?

— Norint tapti fondo nariu, reikia raštine atsiųsti \$100, pranešti savo vardą, pavarde ir tikslų adresą. Bus išrašytas ir atsiųstas pakvitavimas,

Baltijos kraštuose plečiasi turizmas

Baltiečių moterų tarybos lietuvių skyrius surengė metinį pobūvį rugsėjo 24, šeštadienį, Crowne Hotel patalpose, Toronte. Pietums susirinko daugiau kaip 50 esčių, latvių ir lietuvių su svečiais. Dalyvavo Ed. Dickson iš Ontario agrikultūros ministerijos su agronomų delegacija atvykusia iš Estijos. Taip pat atėjo buv. parlamentare Pauline Browes, ilgametė baltiečių remėja.

Susirinkusias nares, kurių daugiausia buvo lietuvių, ir svečius sveikino dabartinė tarybos pirmininkė lietuvė — Irena Meiklejohn. Pakalbėti apie turizmą Baltijos kraštuose buvo pakviesta Carol Aun, kanadietė, esto žmona, išmokusi estų kalbą ir dėčiusi turizmą Toronto Seneca kolegijoje ir Estijoje. Ji taip pat daug keliavusi Latvijoje bei Lietuvoje.

Kalbėtoja apžvelgė turizmo plėtotę praeityje ir dabartiniiais laikais, pabrėždama, jog tai yra viena iš sparčiausiai augančių verslų buvusiose sovietų valstybėse. Jos teigimu, jau yra įsteigta Baltijos turizmo taryba. Išsamiau pakalbėjus apie Estijos patrauklumą ir pažangą turizme, ji taip pat iškėlė ekologinio tu-

rizmo reikalingumą. Jos many-mu, Baltijos kraštuose svarbu nenutiokoti gamtos statat vakarietiško stiliaus viešbučius ir kitokius įrengimus, bet skatinti vartojimą kitų priemonių, pvz. "bed and breakfast" pobūdžio turistines paslaugas. Paminėta naujai pasirodžiusi JAV lietuvių Genevieve Zalatorius ir Laima Day knyga "Bed and Breakfast — Lithuania", Zoom International leidyklos išleista šiais metais Evanston, IL.

Salėje taip pat buvo galima pavartyti parodėlėje išstatytos įvairios medžiagos apie turizmą Baltijos kraštuose.

Po kalbėtojos paskaitos buvo galima klausiti. Vienas klausimas apie problemas su mafija susilaukė netikėto atsakymo, būtent, kad nė vienoje Baltijos valstybėje tikrai nėra problemų su mafija, tai esą tik žurnalistų sukurta sensacijos siekiant pakelti laikraščių populiarumą (?).

Pasibaigus diskusijoms, nares ir svečiai trumpai pabendravo. Priminta buvo, kad tradicinis kalėdinis renginys įvyks lapkričio 30 d. Latvių centre (Don Mills). Informaciją teikia lietuvių skyriaus pirm. Irena Vibrienė (tel. 416 762-8414). Dlv.

Baltiečių moterų tarybos metiniame pobūvyje, įvykusiame 1994 m. rugsėjo 24 d. Crown Hotel Toronte, kalba turizmo specialistė CAROL AUN (dešinėje); kairėje daugeliui žinoma baltiečių remėja PAULINE BROWES

tinkantis įnašą nurašyti nuo pajamų mokesčio. Nauji nariai pastoviai skelbiami spaudoje.

— Kaip sutvarkyti testamentinį palikimą?

— Šį reikalą tvarko advokatai. Sudarant testamentą nurodyti kokia suma skiriama Kanados lietuvių fondui (Canadian Lithuanian Foundation).

— Ar galima testamentiniu būdu palikti narystę fonde paveldėjimo keliu?

— Narystės paveldėti negalima. Galima paveldėti tik balsavimo teisę. Paveldėtojas turi pranešti fondui, kad miręs asmuo yra testamentiniu keliu pervedęs jam ar jai balsavimo teisę. Miręs iš sąrašų niekuomet negali būti išbrauktas. Jei per dvejus metus fondui nepranešama apie palikimą, mirusio balsavimo teisė nustoja galiojusi.

— Kokie Kanados lietuvių fondo lūkesčiai ateities darbams pagerinti?

— Atsiradus naujoms galimybėms padėti Lietuvai, norėtųsi tai daryti didesniu organizuotumu. Po ilgos vergovės sovietų okupacijoje atsivėrė durys šelpti savo tautiečius Lietuvoje tiesioginiu būdu. Susidarė fondai-fondeliai, renkantys aukas. Mano nuomone, būtų daug geriau, jei visos aukos būtų centralizuotos. Čia kaip tik galėtų pasitarnauti Kanados lietuvių fondas. Daugiausia aukos renkamos kultūriniais bei šalpos reikalams. Surinktas aukas ir aukotojų sąrašus rinkėjai pristatytų Kanados lietuvių fondui su prašymu, kad pinigai būtų pasiųsti nurodytam tikslui. Jei tikslas neprieštarauja fondo nuostatomis, pinigai būtų priimti, aukotojai įrašyti į fondo narių sąrašus, o gautoji suma, pridėjus dar pagal galimybę iš fondo, būtų persiųsta į Lietuvą. Aukotojai aukotą sumą galėtų nurašyti nuo pajamų mokesčio. Tai tokia mano asmeninė nuomonė. Reikėtų apie tai pagalvoti.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras", dalyvavęs Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventėje. Nuotraukoje visi gintariečiai "Zalgirio" stadione. Stovi trečia iš dešinės vadovė RITA KARASIEJIENE. Nuotr. B. Tarvydo

RAŠO KANADOJE GIMUSI

Tikiuosi grįžti į dar gražesnę Tėvynę

Taip mums atrodė Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventė Kaune ir Vilniuje, kur ir mes pirmą kartą dalyvavome

INDRĖ VISKONTAITĖ

Po ilgų penkerių metų darbo, repetitijų ir įtampos besiruošiant Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventei, aš grįžau į savo tėvų gimtinę. Nors esu gimusi Kanadoje, jaučiuosi ne kanadiete, o lietuvaite. Prieš kelionę visi truputį jaudinomės, kaip mus su tiks ir priims.

Mane labai sužavėjo Vilniaus senamiesčio grožis, kuriame matoma įspūdingos gamtos įtaka. Man labai patiko Kau-no Laisvės alėja, kurioje jaučiama ramybė ir taika. O Neringa — tai aškinės Baltijos pakrantė. Per penkerius metus Lietuva yra labai pasikeitusi, viskas atrodė švariau, laisviau ir šviesiau.

Išlipus iš lėktuvo su gelėmis sutiko giminės ir palydovės. Loreta ir Vida mus labai nuširdžiai globojo. Gyvenom bendrabutyje, kuriame mums nieko netrūko. Per tris dienas Vilnių apvažinėjom, senamies-tį išvaikščiojom ir stojom į sunkų darbą — repetitijas.

"Zalgirio" stadione praleidom kelias dienas, repetuodami su kitais išeivijos draugais. Per trumpą laisvalaikį dar aplankėm nuostabiai gražias šventoves, KGB rūmus-kančių muziejų, vyriausybės rūmus ir ledaines.

Australų koncerte buvo labai įspūdinga matyti jaunimą, kuris stengėsi išlaikyti lietuviybę taip tolimame krašte. Vakaronėje prie Vilniaus katedros pavydėjome tiems, kurie galėjo pakilti su Utenos karšto oro balionu!

Po ilgų repetitijų pagaliau — šventė. Prieš visas linksmybes atidavėm pagarbą žuvusiems Antakalnio kapinėse. Chorui giedant, mes po vieną praėjom pro nužudytus Sausio 13-tąją ir Rūdninkuose, padėdami gėles. Buvo liūdna, kai mačiau ant paminklų savo gimimo metus.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIIŲ" prenumerata oro paštu — 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Sekančią dieną Kaune po eisenos per miestą įvyko iškilmingas šventės atidarymas. Kai kurie šokėjai turėjo pasiūlyti Vilniuje repetitijai, tačiau mes, mergaitės, keli vyrai ir palydovai, su vėliavom ir dainom išdidžiai žygiavom per Kauną į Dainų slėnį. Pirmą kartą mačiau tokį milžinišką chorą. Kiekvienas kolektyvas dėvėjo skirtingą aprangą. Buvo ne tik ausiai, bet ir akiai įspūdingas margumynas! Kai tik pasirodė mūsų Kanados dirigentai ir chorai (ypač ten tokia nežinoma Dalia Viskontienė), šokom suoluose, klykėm, ir net delnai nuo plojimo degė. O kai Jonas Govėdas viena ranka dirigavo, choristai nedrįso jo nesekti ir tikrai jam padėti nerekėjo. Diena buvo baigta su smagia vakarone.

Ansamblių vakare Kalnų parke žiūrovai sėdėjo ant suolų ir ant kalno, apsupdami aikštę lyg vainiku. Ten šoko, grojo ir dainavo Lietuvos ansambliai. Ypač nuostabus buvo saulėlydis, romantiškai nuteikiantis. Norėjosi, kad sustotų laikas...

Šeštadienį pabudom. Nusi-vylėm: pylė lietus kaip iš kibiro. O juk tai buvo tautinių šokių diena! Rytinė generalinė repetitija buvo atšaukta. Kol

pasiruošėm koncertui, nustojo lyti. Pasipuošę apsidžiaugėm ir išvykom į "Zalgirio" stadioną. Įspūdinga įžanga pradėjo programą. Buvom keli tūkstančiai šokėjų, kartu šokom ir py-nėm įvairias figūras. Džiaugėmės girdėdami smarkų žiūrovų plojimą.

Tik prasidėjus išeivijos programos daliai, prapliupo lietus. Nebūtų Lietuva be lietaus! Visi juokėsi, kad tai buvo tikras krikštas. Sušlapom, paslydom, bet ir stebėjomės, kaip smagu buvo šokti. Lietus nu-plovė baime, ir liko tiktai džiaugsmas. Prieš galą saulutė vėl pasirodė, ir šventė žavingai pasibaigė.

Sekančią dieną "Gintaras" iškilmingai su šypsena, gera nuotaika, su lietpalčiais ir garisia daina žygiavo penkis kilometrus. Vėl nustebom choro didumu ir gražiu dainavimu. Grįžom į bendrabutį laimingi, pajutę sielos tikrą šventę ir norą ilgiau pabūti Lietuvoje.

Lietuva ir yra tokia, apie kurią mano seneliai pasakojo. Tikiuosi, kad praėjus penkeriems metams, vėl galėsiu grįžti į dar gražesnę Tėvynę.

Dėkoju vadovams už įdėtą darbą ir esu laiminga, kad priklausu Toronto "Gintaro" ansamblui.

Vilniaus orauostyje dalis Toronto gintariečių, atskridusių Lietuvos lėktuvu į Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventę 1994 m. birželio 29 d.

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. 535-5000

Hamiltonė ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. 1-800-561-3113

(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 830 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. 1-800-561-3113

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefono Skambinkite apylinkių numeriai: U.P.S.
416, 519, 705 1-800-668-7100
613, 514 1-800-465-2876
403, 604 1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiadienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plius \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų). Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plius \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščio.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8.

Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario

(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

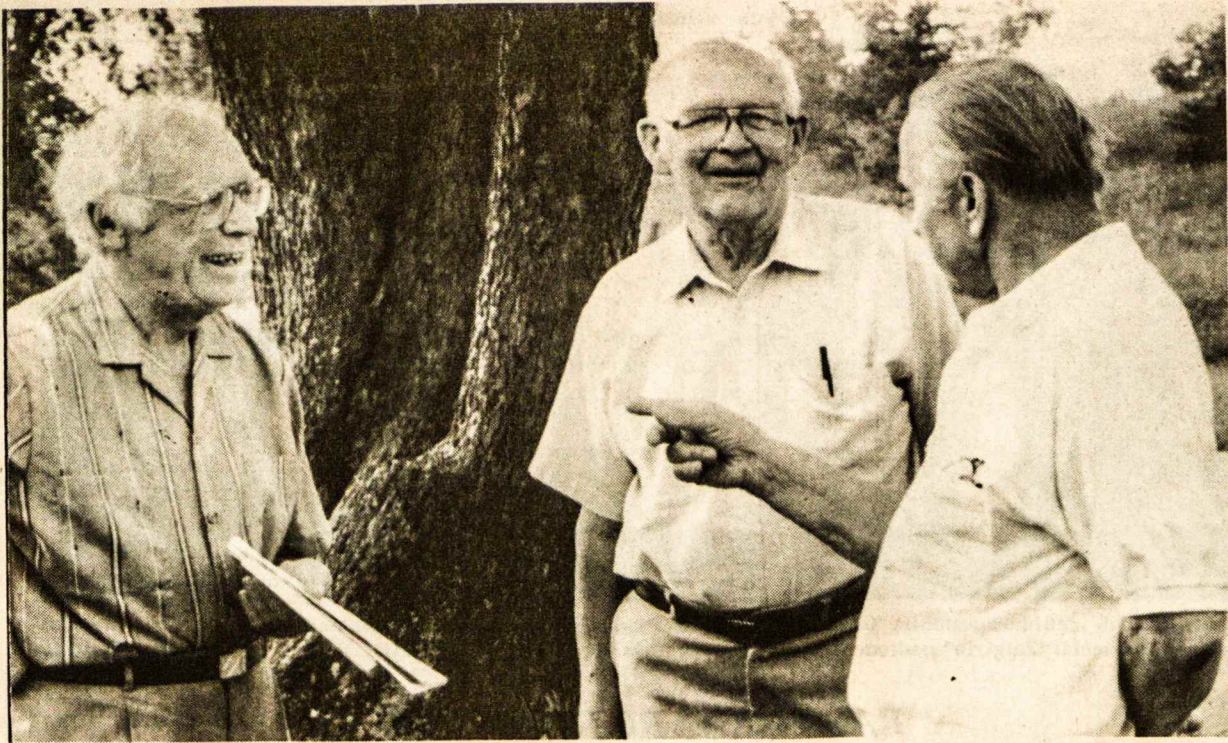
Nordland Express perduoda pinigus — greitai ir saugiai — tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis — tik 4% plius \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso	_____	_____
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
.....		
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą Nordland Express vardu ir siųskite:

Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

Lietuvių fronto bičiulių studijų savaitėje Dainavos stovyklavietėje. Iš kairės: JUOZAS KOJELIS, dr. ADOLFAS DAMUŠIS, dr. KAZYS AMBROZAITIS

Kodėl Lietuvoje taip yra?

Mintys iš Lietuvių fronto bičiulių poilsio ir studijų savaitės

Atrodytu, kad išsikalbėjimams visos savaitės laikotarpio turėtų pakakti. Tačiau Lietuvių fronto bičiulių (LFB) poilsio ir studijų stovykloje laiko pristigo. Dainavoje 1994 m. rugpjūčio 21-28 d.d. vyravo klausimas: kodėl Lietuvoje iki šios dienos viešpatuoja skurdas, netvarka, vilties stoka, korupcija? Atsakymo, trumpo ir suprantamo, nebuvo galima surasti. O gal daugelis neigiamybų yra perdėtos, gal jos, žiūrint iš užsienietiško taško, yra blogai suprantamos?

Pokalbiams bičiuliai susibėgo iš visų JAV kampų, įskaitant Floridą su Kalifornija, prijungiant plačiąją Kanadą. Nors daugelis šių vasarą svečiavosi Lietuvoje, lankydami šventes ir konferencijas, tačiau nepamiršo ir Dainavos. Dalyvių skaičius pralenkė ankstyvuosius spėliojimus. Oras taip pat rodė savo gražiąją pusę — nei šalčio, nei karščio, nei debesų, nei lietaus, nei žemės drebėjimų, tik saulė saulutė.

Pranešimams ir diskusijoms beveik kasdien buvo renkama si po pusryčių, po pietų ir po vakarienės, išskyrus vakarus, pašvęstus vaizdajuosčių apžiūrai (Dainų šventė, partizanų pagerbimo renginiai Lietuvoje) ir laisvoms bendravimams. Ežerėlis šįkart buvo paliktas vienatviškam susimąstymui. Jį aplankydavo tik ankstyvieji bemiegiai, dar saulės nepalietuose rūkuose klaidžiojantys ir pavakarių vienijantys, praėjusią dieną apgailę.

Pranešimai ir diskusijos — šiandieninės Lietuvos padėties aptarimai: ekonominiai apskritai, žemės ūkis atskirai, ligoninės, vaikų augimo sąlygos, mokslo institucijos, vidaus ir užsienio politika, Rusijos grėsmė, užsienyje gyvenančių lietuvių geri ir blogesni mostai Lietuvos pusėn — tai vis pranešimų, pokalbių temos. Ir viskas tikrovės artumoje, be teorinių ir filosofinių užuolankų.

Turbūt niekas iš dalyvių ir nesitikėjo kokių nors pomoderinės kultūros, asmenų pasimetimo filosofijos, necenzūruotos literatūros ar kitokių specifinių seminarų, nes susirinko įvairių specialybių ir užsiėmimų žmonės. Profesoriai, inžinieriai, gydytojai, agronomai, dailininkai, literatai, finansininkai, politikai, sociologai, jaunimo auk-

lėtojai — sunku tokios įvairovės didelę dalį sudominti kokių nors pokalbiu apie liberalių ir fašizmo artimumą ar priešišumą. Apsisėdus, išsilavinusi, bet įvairaus pasirušimo auditorija gausiau ir meiliau įsijungia į pokalbius, kai juose pirmąją tikrovę. Dėmesys dabarčiai, aiškinantis ją netolimos praeities analize ir bandant iš dabarties viršūnių numatyti ateitį, viską aptariant daugumai suprantama kalba, yra būdinga LFB susibėgimams. Net filosofų pranešimai nevelkami į profesinį tikrą ar dirbtinį žargoną, kurio klausantis jaustumeis lyg pro spygliuotų vielų užtvaras narštą. Tikrovė skatino ir skatina LFB nesėdėti užkampuose, iš tolo stebinti nesišapuoti iš atliekamų darbų, bet į juos jungtis. Gyvenimas nevertina tinginių, šykštuolių, plepių.

Šios savaitės metu J. Kojelis aptarė Lietuvos saugumo problemas, žvelgiant iš krašto vidaus ir nuo Amerikos krantų. Prof. V. Samonis svarstė Lietuvos ekonominę dabartį ir ateitį. J. Pabedinskas nupasakojo pasikeitusi žemės ūkio vaidmenį krašte. J. Pečiūrienė supažindino su medicinos institucijų pozicijomis ir fiziškai nesveikus vaikus ir netinkamą bedradarbiavimą su padėti besistengiančiais amerikiečiais. J. Damušienė pasakojo apie greitosios pagalbos pastangas, apie ligoninių padėti ir gerą gydytojų specialistų pasiruošimą. L. Rugienienė ir P. Žumbakis įrodinėjo, kad užsienyje gyvenę lietuviai privalo rimtai ir nedelsiant apsižvalgyti savo darbuose ir juos taisyti. M. Remienė atidengė visas Lietuvos fondo „paslaptis“, darbo sąlygas, pelno skirstymo sunkumus ir santykius su Lietuvos institucijomis painumą. J. Račkauskas supažindino su savo darbu lituanistinių studijų srityje.

J. Ardyas, K. Ambrozaitis, Z. Brinkis, J. Baužys ir V. Rociūnas, atskiromis temomis pasiskirstę, švietė apie matytus, girdėtus ir patirtus įvykius Lietuvoje, viską siedami su kasdienos gyvenimu. V. Volertas priminė suvalkiečių sukilimą ir panašių nemalonių įvykių galimybes Lietuvoje šiandien.

Iš V. Naudžiaus sužinojome apie sunkumus, trukdančius dešinėsios spaudos plitimą Lietuvoje, apie planus ir jau pirmuosius žingsnius įsteigti atskirą spaudos platinimo sistemą. V. Samonis savo antrame pranešime detaliai nupasakojo partizanų veiklą Suvalkų trikampyje, Lietuvos partizanų vadų keliones ir užsienį, dėl to nukentėjusius ūkininkus, kai kuriuos žinomus lietuvių veikėjus, uoliai talkinčius komunistų Saugumui, lietuviškojo jaunimo sunkumus, veržiantis į mokslus. A. Raulinaitis lietė kai kuriuos LDDP ir vyriausybės įvykdytus konstitucinius neaiškumus.

Daug minčių buvo pažerta svarstybose apie LFB ir Lietuvos politinių partijų santykius ateityje. Aišku, kiekvienas žmogus turi pilną teisę pasirinkti partiją, kurią remtų savo naryste arba darbu. Tačiau norėta patirti, kuri partija būtų artimesnė LFB kultūrinės veiklos kryptčiai. Sprendimas nesurastas, tačiau pokalbiai šia linkme buvo labai įdomūs. Nuotaikos bus tiriamos ir po stovyklos.

Įvyko keli LFB tarybos posėdžiai, kuriuose iš visų pusių apžiūrinėti gausūs sambūrio reikalai. Stovykla, džiaugiantis darumu ir naudingumu minčių pasikeitimui, kuris gali turėti reikšmės visiems už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams ir pačiai mūsų tėvynei prispaustai vargų ir netikrumu alsuojančiai, buvo baigta literatūros vakaru. Pagerbti visi mirusieji, ypač prisimenant Česlovą Grincevičių, praėjusią vasarą dalyvavusį panašiose stovyklose užbaigus vakare. Keista ir sunku yra sutikti, kad amžinybė priglausa mus visus, politikus, ekonomistus, literatus, nuolankiuosius ir purkštautojus. Bet ir čia reikiama tikrovė be filosofijos ir žargonijos kalbos, neturinties turinio, tik autoriaus išdidumą.

Julijos Švabaitės-Gylienės poeziją skaitė, gražiai vadydama žodžio aiškumą ir jo prasmę, Reda Ardienė. Jurgis Jankus, jau visus nustebinęs savo brandžiu amžiumi ir gyvastingumu, perdavė apysakos

Liūdnas vilniečio likimas Amerikoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Ne visiems iš Lietuvos pastaraisiais metais atvykusiems sekasi. Ne visi iš ten atvykusieji angelai. Būna ir tokių, kurie pakliūna į „bėdą“, padarydami įvairių nusikaltimų. Bet jų palyginti nėra daug, nors kai kas bando jų skaičių išpūsti.

Nepasisekė ir 1991 m. sausio mėnesį Amerikoje atsiradusiam Vilniaus kultūros mokyklos darbuotojui Algirdui Kupriui. Ne, jis Lietuvoje nebuvo koks nors nusikaltėlis, net ir Amerikoje tokiu nesitikėjo būti. Į nusikaltimą jį pastūmėjusios aplinkybės, už kurias, jis sakosi, vargu ar yra atsakingas. Tai buvo tik didelio nervų sukrėtimo būsena, kurioje jis padaręs nusikaltimą. „Aš tai dariau nesąmoningai“ — sako A. Kuprys.

O buvo taip. 1991 m. spalio 24 d. viename privačiame baliuje — išleistuvėse Čikagoje viešėjusiai Klaipėdos muzikantų grupei jis peiliu subaždęs vietinę merginą (į kurią, sakoma, jis buvo įsimylėjęs) ir klaipėdiečių muzikantą, kuris flirtavęs su ta mergina. Už tai jis buvo nuteistas 6 metų kalėjimo bausme. Pritaktus gero elgesio straipsnį, jis išleistas atlikęs vos pusę tos bausmės.

Savo bausmę Kuprys atliko Diksono kalėjime, kuris yra apie 400 km nuo Čikagos. Prieš teismą buvusioje įkalinimo vietoje ir čia minime kalėjime vilniečiui teko patirti daug vargų bei neįsivaizduojamų, nes menkai moka anglų kalbą. Taip pat ir teismo metu negalėjęs tinkamai apsiginti dėl kalbos nemokėjimo. Nors ir buvo duotas jam advokatas, tačiau su juo nesusikalbėjęs. Buvo paskirta ir vertėja, kuri ne visada vertusi taip, kaip jis sakęs. Jeigu būtų turėjęs pinigų, tai būtų samdęs savo advokatą, kuris būtų sumaniavęs jį gynęs.

Kalėjime žymiai pablogėjo Kuprio sveikata. Vienas dalykas jam išėjo į naudą — tai Čikagos Cook County ligoninės specialiam kalinių skyriuje nemokamai padaryta širdies operacija. Šiaip ji, kaip teigiama, būtų kainavusi apie

ištrauką. A. Bagdonas graudino lietuviškomis ir žemaitiškoms eilėmis, klausytojų pamiltas ir gražiai priimtas. Prisidėjo V. Volertas, klausytojuose išgavęs ne vieną šypsnį. Žodį trumpais keturiais gabalėliais pianinu iliustravo A. Gaškie. Vakarą buvo kondensuotas, nenusitęsęs.

Tokie susibūrimai, kai pagrindinį vaidmenį atlieka mintis, o ne koks pasivaipymas, turėtų būti atverti platesnei visuomenei. LFB studijų ir poilsio savaitė turi įtakos visiems lietuviškojo gyvenimo metams. Tiek žinių, tiek medžiagos pamatymams, tiek atgaivos... Ji turėtų būti atverta, apie ją plačiau skelbiant, daug gausesnė visuomenės daliai, mielai įjungiant tuos tautiečių atstovus, kurie iki šiol su LFB neturėjo ryšių, visus mūsų žmones, kurie ne nutolo nuo lietuviškos galvosenos. Vsvs.

Kanados ir Lietuvos mokytojos, dalyvavusios „English to Lithuania“ programoje 1994 m. vasarą Šiauliuose. Pirmoje eilėje (iš kairės): Vida Juozaitė — koordinatore, Regina Čepinskaitė, Milda Sinickienė, Theresa Olsheskie, Eugenija Vaičiulienė; antroje eilėje: Rasma Zlatkuvienė, Elvyra Balčiūnaitė, Vida Yčaitė-Abell, Vida Petrašūnaitė, Ona Šimaskaitė, Line Picard, Eglė Klimienė; trečioje eilėje: Vaidonė Verseckienė, Vida Stanevičienė, Aušra Baršauskienė, Aldona Šimonėlienė, Vilija Adminienė

70.000 dolerių. Po šios operacijos sveikata pagerėjusi, tačiau gydytojai jam duoda gyventi tik 5-6 metus, nors jis tik 60 metų amžiaus.

A. Kuprys labai neigiamai atsiliepia apie tuos mūsų tautiečius, kurie, nors ir anksčiau buvo draugai ar geri pažįstami, jam patekęs į kalėjimą, visai pamiršo. Niekas nesiūle pagalbos, nelankė kalėjime. Todėl jis nuogastavo, ką reikės daryti, kai išeis iš kalėjimo: „Nežinau, ką valgysiu, kuo apsirengsiu, kur nakvošiu“, — sakė jis. Po kurio laiko jis žada grįžti Lietuvon, bet turės sutvarkyti dokumentus.

Beje, jis aiškina, kad yra politinis pabėgėlis, Lietuvą palikęs tuoj pat po 1991 m. sausio 13-sios įvykių. Jis į Ameriką atvežė nemažą pluoštą ELTOS nuotraukų bei dokumentinę medžiagą apie tas lemtingas dienas. Atvykęs į Čikagą, jis skaitė apie tai pasakaitas, kalbėjo tautiečiams apie nežmoniškus komunistų darbus. Dabar dažnai klausia, kodėl laisvėje gyvenantieji tautiečiai yra tokie nedėkingi?

A. Kuprys kalėjime vedė dienoraštį, rašė apysakas, eilėraščius. Norėtų savo pergyvenimus išleisti atskira knyga, tik abejoja, ar bus tokia galimybė. Iš jos, reikia manyti, atsiskleistų šio lyriško žmogaus vidus ir jo nejuočiamis padarytas nusikaltimas.

Dauguma informacijų apie A. Kuprį yra paimtos iš žmogaus pasakojimų, kuris į aplankė kalėjime. Neseniai dar teko sužinoti, kad iš kalėjimo jis yra išvežtas į Kolorado valstiją, kur bus pradėta jo deportacijos byla.

Toronto aukštesniųjų lituanistinių kursų mokiniai su mokytojais ir svečiais iš Lietuvos — pranciškonų vienuolių naujokais — pradedant naujus 1994-1995 mokslo metus. Dešinėje stovi vedėja G. PAULIONIENĖ

Nuotr. kun. E. Putrimo

Toronto Maironio mokykla

Įdomi mokslo metų pradžia

Pilni jėgų ir entuziazmo susirinkome pradėti naujuosius mokslo metus. Vedėjos G. Paulionienės visiems išdalintas laiškas sveikino sugrįžusius, priminė neseniai prabėgusios vasaros išpūdžius, trumpai sumavo pagrindinę informaciją, taisykles bei pranešimus. Daugeliui maironiečių ši vasara buvo ypatingai ryški ir įsimintina. Visas būrys mokytojų bei abiturientų (net 20!) turėjo progos apsilankyti Lietuvos Dainų šventėje. Dalis jų dalyvavo šokių, kiti — muzikos programose, Kai kurios mokytojos, pvz. D. Viskontienė, A. Šimonėlienė suspėjo padirbėti ir švietimo srityje, talkininkaudamos anglų kalbos mokytojų paruošimo kursuose įvairiuose Lietuvos miestuose.

Pirmąjį naujųjų mokslo metų šeštadienį, kaip visuomet įvyko mokinių registracija ir klasių paskirstymas, o po šių organizacinių klausimų išsprendimo mokytojai susirinko trumpam posėdžiui, apžūrėjo daugybę iš Lietuvos atgabentų knygų bei pažintinių leidinių.

Antrąjį mokyklinį rytą visi susirinko jau savo klase, su tuo naujus mokytojus ir draugus. Pamažu susitvarkė administraciniai ir organizaciniai rūpesčiai, aptilo vasaros išpūdžių šurmuly, prasidėjo bendras darbas. Tą rytą mokykla susilaukė įdomių svečių — aštuoneto jaunų pranciškonų naujokų iš Kretingos. Svečiai susipažino su vedėja ir mokytojais, mielai sutiko apsilankyti klase, kur turėjo progos pabendrauti su vaikais, trum-

pai papasakoti apie savo gyvenimą ir kasdienybę. Jaunieji pranciškonai nuoširdžiai ir paprastai atsakinėjo į klausimus, pateikdami daug asmeninių išgyvenimų bei patirimų savo pasirinkto kelio atrodime.

Po šių diskusijų svečiai vėl buvo pakviesti į mokytojų kambarį, kur būrelis mergaičių kanklinių, vadovaujamų Z. Janeliūnienės, atliko naujai išmokytą kūrinių. Melodija pasirodė daugeliui pažįstama, ir tuoj visi sutartinai uždainavo, o pasibaigus linksmai dainai ir atsisveikinusi su būsimaisiais vienuoliais, atėjo į pabaigą ir mokyklinis šeštadienis.

Smagūs ir turiningi mums tie šeštadieniai vyti. Tad belieka palinkėti visiems kūrybingumo, energijos ir gerų pasiekimų! **Monika Raščiauskiene**

Tarptautinis konkursas

1994 m. lapkričio 6-16 d.d. Prahoje, Čekoslovakijoje, įvyks 61-sis Tarptautinio PEN klubo suvažiavimas. Informuotis skambinant A. Landsbergis, telefonuo 516 378-7025.

Tarptautinis PEN klubas paskelbė trumpos novelės (iki 1500 žodžių) anglų kalba konkursą. Jame dalyvauti gali tik autoriai, kurių gimtoji kalba nėra anglų. Skiriamos trys premijos: \$3,000, \$2,000 ir \$500. Noveles vertinimo komisijai persiunčia tautiniai PEN centrai ar jų skyriai. Mašinėlė ar kompiuteriu parašytus tekstus iki 1994 m. gruodžio 1 d. siųsti: A. Staknys, 161-16 84th Ave., Queen's, New York, USA. A.L.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

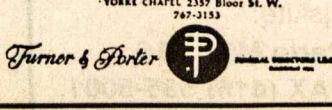
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 279-7668

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

VORLE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-1153

Buvusio Lietuvos ministerio pirmininko, dabartinio seimo nario bei Tėvynės sąjungos valdybos vykdomojo pirmininko GEDIMINO VAGNORIAUS viešnagės proga Hamiltono Jaunimo centro salėje ALDONA ZUBRICKIENĖ prisaga gėlę. Stovi kairėje: TS-gos Hamiltono skyriaus pirm. ANTANAS LIAUKUS; dešinėje dr. VYTAUTAS PAKALNISKIS teisininkas, Lietuvos ekonomikos ir užsienio investicijų peltros agentūros FIDA tarybos pirmininkas

Nuotr. Viktorio Gedrio

\$\$\$\$ SIUNČIAME DOLERIUS Į LIETUVĄ \$\$\$\$

KAIRYS BALTIC EXPEDITING greitai ir garantuotai pristato Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas, ir pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. Persiuntimas iki \$2,000.00 4% plius pristatymas. Siunčiant daugiau kaip \$2,000.00 tik 3% plius pristatymas.

* Siunčiant didesnes sumas, yra nuolaida.
* Galime nuvežti į Lietuvą palikimus ir Lietuvoje sutvarkyti pas notarą.
* Vaziuojant jums ilgesniai laikui į Lietuvą, mes galim persiųsti jūsų pensijos pinigus pagal jūsų nurodymus.

	AMERIKOS DOL.	KANADOS DOL.
Siunčiama suma		
Patarnavimas 4% arba 3%		
Pristatymas į rankas	12.00	15.00
Iš viso:	\$.....00	\$.....00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
Tel.	Tel.	

Rašyti čekį arba pašto perlaidą (money order) KAIRYS BALTIC EXPEDITING ir siųsti
517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6. Turėdami klausimų skambinkite
Vytui ar Genei Kaiiriams, tel. 905-643-3334, fax 905-643-8980

JUOZAS VITENAS

Sumenkinti lietuvių tautos sukilimą 1941 m. siekė ne tik sovietai, bet ir jų draugai, neigdami tokio sukilimo buvimą arba tvirtindami, kad tai buvo ne pačių lietuvių sukilimas, bet Vokietijos nacių sukurstytas pasirodymas.

Pilypas Narutis savo knygoje „Tautos sukilimas 1941“ siekia „viešajam pasauliui“ parodyti „tikrovę, kad buvo 1941 m. tautos sukilimas ir prieš Hitlerį, ir prieš Staliną“ (394 psl.). Tačiau jis nesiima aprašyti (bent šioj knygoj) visos Lietuvos sukilimo, bet pasitenkina, kaip jis įžango sako, bandymu „dokumentuoti mano ir mano draugų pastangas kovoti prieš Staliną ir Hitlerį“.

Nėra abejonės, kad Narutis yra vienas kompetentingiausių asmenų parodyti tą sukilimo tikrovę, nes jis tiesiogiai dalyvavo sukilimo rengime ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbime.

Įtarimą, kad naciai kurstė sukilimą, kelia tai, kad 1940 m. į Vokietiją atbėgę lietuvių veikėjai buvo Berlyne įsteigę „Lietuvių aktyvistų frontą“. Gerai nesusipažinusi su padėtimi gali atrodyti: jei naciai leido veikti tokiai organizacijai, tai reiškia, kad ji buvo jų įspirota ir diriguojama. Juk net prez. A. Smetona, išgirdęs Amerikoje apie laikinuosius Lietuvos vyriausybės sudarymą, pasakė: „Sukilimas matyt buvo sukurstytas Vokietijos“ (150 psl.).

Sukilimui Lietuvoje ruošėsi trys Lietuvių aktyvistų fronto (LAF) centrai: Vilniuje, Kaune ir Berlyne. Jie visi veikė savarankiškai.

Bendrą LAF pogrindžio organizaciją vaizdą Lietuvoje 1941 m. pavasarį Narutis taip apibūdina: „Berlynas turėjo Lietuvoje tiesiogiai tam tikras atskiras LAF grupes, atskirai turėjo savo grupes Lietuvoje Vilniaus LAF štabas, lygiai atskirai savo ryšius krašte turėjo Kauno LAF štabas. Jei pridėti dar, kad pavienės savistovios organizacijos savarankiškai ryšius plėtė, tai ir bus vaizdas, koks antisovietinio pogrindžio organizacinis tinklas išsišakojo Lietuvoje sukilti prieš okupantą“ (164 psl.).

Jausdamas karo artėjimą, Lietuvos LAF norėjo su Berlyno LAF išsiaiškinti politinės vadovybės klausimus. Tam tikslui Vilniaus LAF pasiuntė į Berlyną savo atstovą M. Naujokaitį (Kumpį 24), kuris susitarė, kad Vilnius yra centras, kuris sudarys laikinąją Lietuvos vyriausybę (LLV). Tuo būdu, pasak Naručio, nors Škirpa Berlyne planavo savarankiškai, bet pasidavė Vilniaus LAF centrui (205 psl.).

Vykdamas susitarimą, į Kauną buvo pakviesti Vilniaus LAF atstovai ir sudaryta LLV su K. Škirpa kaip ministeriu pirmininku priešakyje. Be to, Škirpos pageidavimu, dar du asmenys iš Berlyno buvo paskirti ministeriais. Visi kiti buvo Lietuvoje gyvenantys asmenys. Šią laikinąją Lietuvos vyriausybę 1941 m. balandžio 22 d. patvirtino Vilniaus ir Kauno LAF (210). Tai laikoma jos sudarymo data.

Po to Vilniaus LAF nustatė: „Vilnius veda, Kaunas paremia. Centras Vilnius. Vyriausybės viršūnė — ministeris pirmininkas K. Škirpa Berlyne. Jo atsakomybė aiškintis Vokietijos intencijas. Bet kokiu atveju iš Vokietijos pusės vyriausybė yra Lietuvoje. J. Masiliūnas — min. pirm. pavaduotojas yra Kaune“ (215). Tuo būdu Vilniaus LAF užsitikrino, kad jis, o ne Berlynas vadovauja sukilimo rengimui.

Visą šį pasirėngimą sukilimui suardė birželio pradžioje Kaune įvykusi išdavystė, po kurios birželio 7-8 d.d. buvo suimta žymi dalis Vilniaus LAF vadovų ir daug Lietuvos kariuomenės 29 korpo karininkų. Kiti turėjo slapstytis. Tuo būdu buvo sunaikinta karinė LAF jėga ir Vilniaus LAF veikla paralyžuota. Šie suėmimai taip pat palietė ir LLV (245 psl.).

Po išdavystės Vilniaus LAF ruošėsi suėmimams ir, siekdamas apsaugoti pasirėngimą sukilimui, padarė tokį nutarimą:

„Tegul Kauno LAF perima iniciatyvą“ (220). Tą patį pasakė ir Vilniaus LAF štabo viršininkas V. Nasevičius: „Dabar jūs, Kaunas, vieni. Veskite!“ (236 psl.).

Taip Kauno LAF buvo priverstas perimti vadovavimą sukilimo rengimui. Anot L. Prapuolenio, „visas galutinio pasirėngimo svoris krito ant Pilypo Naručio pečių“ (255).

Tačiau Kauno LAF nerimą kėlė ne tik išdavystė Kaune, bet ir likimas anksčiau Vilniaus LAF pasiūsto į Berlyną atstovo M. Naujokaičio, kuris grįždamas buvo pasienyje pašautas ir pateko į sovietų rankas.

Tokiai būklei susidarius, pasak Naručio, būtinai reikėjo Kauno LAF atsiriboti nuo Berlyno ir Vilniaus LAF, kad apsisaugotų nuo suėmimų. Todėl, rašo Narutis, „nutariau, kad reikia sudaryti visai savarankišką kuo patikimiausių vyrų Kauno LAF štabą, pasiruošti sukilimui ir laukti karo“ (238).

Toks štabas buvo sudarytas: vadovas P. Narutis, jo pavad. B. Stasiukaitis, J. Rudokas, V. Stonis, R. Šatas, Jucevičius, V. Vileišis, A. Juška, J. Milvydas, L. Prapuolenis; patarėjai: dr. A. Damušis, J. Ambrazavičius, dr. K. Vencius, dr. J. Meškauskas, su kuriais Narutis ir Stasiukaitis palaikė ryšį (238-9).

Sudarius šį štabą, vienas svarbiausių klausimų buvo, kada ir kaip pradėti sukilimą. „Sutarėme“, — rašo Narutis, — kad vokiečiams negalima pasitikėti. Kai vokiečių kariuomenė krašte bus, savo valios pareikšti jau negalėsime. O jei ir pareikšime, jau vokiečiams valdant, tai kiti gali visa tai palaikyti vokiečių padidėtu pareikšimu. Nustatėme tad: Nepriklausomybės atstatymas ir Laikinoji Lietuvos vyriausybė turėtų būti paskelbta Kaune prieš vokiečių armijos įžengimą į Kauną, bet ne per anksti, kad NKVD nesulaukduotų ir neareštuotų“ (240).

Šis momentas netrukus atėjo. Apie jį Narutis taip pasakoja: „LAF štabo posėdis pradėtas Žaliakalnyje, Aukštųjų g. 4, senelių prieglauda, punktualiai 10 val. ryto, birželio 22 d. Pirmininkaujantis nerinkom, nei sekretoriaus nieks neprašė. Viskas dar slaptoumo skraistėje... Susirinkome: B. Stasiukaitis, J. Rudokas, P. Vanagaitis (Rudokas atsisėdė savo pavaduotojais), V. Stonis, lttn. Jucevičius, R. Šatas, J. Valiulis (Karolis Drunga), J. Milvydas, A. Damušis, J. Vėbra, L. Prapuolenis, P. Narutis... Pirmiausia pasidaliname informacijomis... Dr. Damušis, vienintelis ministeris kartu su mumis, patvirtino, kad Laikinoji Lietuvos vyriausybė jau suformuota, Levas Prapuolenis

pranešė apie paskutinį pasimatymą su Vladu Nasevičium (Vilniaus LAF štabo viršininku) ir kad per Nasevičių Vilniaus LAF štabas perduoda Kauno LAF štabui visus vadovavimo įgaliojimus ir prašė sukilimui vadovauti... Br. Stasiukaitis inspiruoja, kad turime pradėti sukilimą. Aš pritariu, ir kadangi esame dabar pilnas štabas, siūlau visiems pasisakyti. Neigiamų pasisakymų nebuvo. Štabo nutarimas: sukilimas pradėdamas“ (273).

Taip šie dvylika vyrų pradėjo naują Lietuvos istorijos tarpą. Tai buvo pogrindžio veikloje išbandyti lietuviai patriotai, kurių pakurstyti šiam lemtingam nutarimui padaryti nereikėjo.

Sukilimo nutarimui paskelbti Lietuvos žmonėms buvo L. Prapuolenis išrinktas LAF įgaliotiniu, ir jis 1941 metų birželio 23 d., 9 val. 28 min., dar vokiečiams nepasiekus Kauno, perskaitė LAF atsisaukimą į lietuvių tautą. Taip pat buvo paskelbta ir laikinoji Lietuvos vyriausybė.

Taigi, kaip matyti iš šio aprašymo, sukilimas buvo LAF savarankiškai suplanuotas, kuris ir paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Vokiečiai iš tikro ne tik nepadarė, bet dar trukdė. Jie neišlaikė Škirpą duoto pažado dėl ginklų bei Tautos darbo apsaugos (TDA) vyrų. Pasak Naručio, nėra pilnai paaiškėjusi versija, kaip Vilniaus LAF štabas buvo išduotas sovietams ir tuo sužlugdyta jo veikla, maždaug dviem savaitėm belikus iki karo pradžios. Taip pat įtariama, kad Vilniaus LAF atstovas M. Naujokaitis buvo vokiečių užvestas ant sovietų pasienio sargybinio, kuris jį pašovė ir suėmė.

Vokiečių užmačios visai paaiškėjo jiems Lietuvą okupavus. Todėl juo labiau nėra jokio pagrindo manyti apie bet kokį vokiečių vaidmenį Lietuvos nepriklausomybės atstatyme 1941 m.

Šioje pirmoje Naručio dildelėje 400 puslapių knygoje dar ne viskas aprašyta. Užsklandoje jis pažymi, kad „Antroje 'Tautos sukilimo' knygos dalyje 'Geležinę uždanga pakelus', išsiveržus iš pogrindžio į laisvę, aprašomas gynyminis ir kovos Kaune ir visoje Lietuvos teritorijoje, atstatant laisvos Lietuvos valstybę, ir LAF kova su vokiečių nacių okupacija“.

Pilypas Narutis, **TAUTOS SUKILIMAS 1941** Lietuvos nepriklausomybei atstatyti. Pirmoji dalis. Oak Lawn, Illinois, 1994 m., 404 psl.

● Tauta yra marga, įvairi. Reikia ją tokią priimti ir pakelti: pakanta, solidarumas, vienybė yra patios stipriausios tautos tvirtovės... (J. Aistis)

Lietuvių tautodailės instituto metiniame suvažiavime. 1994 m. rugsėjo 10 d. Gananque, Ont., kalba dail. ANTANAS TAMOŠAITIS. Kairėje sėdi valdybos pirm. ALDONA VESELKIENĖ. Nuotr. dr. A. Kazlauskienės

Tylūs darbai ir darbuotojai

Lietuvių tautodailės instituto metinis visuotinis narių suvažiavimas įvyko 1994 m. rugsėjo 10 d. A. Veselkienės namuose, Gananque, Ont.

Prieš suvažiavimą dalyviai turėjo progos pasiklausyti dail. A. Tamošaičio paskaitos tema „Kilimų technika ir menas“. Dailininkas aiškino apie skirtingus kilimų audimo būdus ir pavadinimus, siūlė dažymą, atskiroms tautoms būdingus audimo ir raštų bei spalvų derinius.

Po trumpos pertraukos prasidėjo suvažiavimo programa. Valdybos pirm. A. Veselkienė pasveikino susirinkusius, palinkėjo darbingo suvažiavimo. Minutės tyla buvo pagerbta amžinybės iškilavusi LTI Bostono skyriaus narė Gražina Danasienė.

Šiais metais sulaukėme naujo nario — Gintaro Veselkos. Pirmininkė supažindino dalyvius su „Žiniaraščių“, kuris apima LTI skyrių veiklą nuo 1990 m. sausio 1 d. iki 1993 m. gruodžio 31 d. „Žiniaraštyje“ randami pranešimai apie skyrių veiklą, parodas, seminarus, atsiliepimus spaudoje. Tai leidinukas, kuris bus naudingas ir istorikams. Medžiagą surinko ir redagavo A. Veselkienė.

Valdybos nutarimu ir visuotinio suvažiavimo pritarimu, du ilgamečiai LTI nariai, tarybos pirm. inž. Albinas Paškevičius ir Vitalius Matulaitis pakelti į garbės narius.

Inž. A. Paškevičius tarybos pirmininko pareigas eina nuo 1979 m. Jo pastangomis Otavoje LTI buvo užregistruotas federacinės valdžios įstaigoje ir gauta pirmoji valdžios parama (grant) A. A. Tamošaičių knygos „Lithuanian National Costumes“ leidybai. Susirinkusių ir visų narių vardu A. Veselkienė pasveikino naują garbės narį ir įteikė jam

Inž. ALBINAS PAŠKEVIČIUS, Lietuvių tautodailės instituto tarybos pirmininkas, 1994 m. rugsėjo 10 d. pakeltas į garbės narius. Nuotr. dr. A. Kazlauskienės

žymenį. Taipgi sveikino ir ištermės ateityje linkėjo A. Tamošaitis.

V. Matulaitis suvažiavime negalėjo dalyvauti. Jo veiklą apibūdino L. Nakrošienė, pabrėždama, kad jis puoselėjo tautodailę jaunimo tarpe, ypač šeštadieninėje mokykloje dar tais laikais, kai LTI nebuvo. Įsteigus LTI, V. Matulaitis išpareigojo padėti išleisti ir platinti LTI leidžiamas knygas. Dr. A. Kazlauskienė savo sveikinime pasakė: „Jei V. Matulaitis nebūtų manęs supažindinęs su tautodailės šeštadieninėje mokykloje, tai manęs čia šandien nebūtų; jo dėka pamėgau tautodailę“.

Dail. A. Tamošaitis paruošė ženklą su užrašu „Dovanota knyga“. Kadangi LTI dalį savo išleistų knygų dovanoja įvairiems muziejams ir meno bei kultūros įstaigoms, šis ženklas bus įklijuojamas į dovanotinas knygas. Tai lyg ir savotiškas instituto „ex libris“. Ženklas jau įklijuotas į 500 „Lithuanian sashes“ knygų, kurios siunčiamos į Lietuvą.

Iš skyrių pranešimų paaiškėjo, kad Bostono skyrius tautodailės parodas jungia su literatūros popietėmis. Filadelfijos skyrius veikia kartu su Lietuvių kultūros centru, nes trūksta darbuotojų. Niujorko skyrius darbuojasi su grupe „Parama Lietuvai“, Toronto skyriaus veikla apsilpusi. Gal geriausiai laikosi Čikagos skyrius, kuris įstengė įkurti audimo studiją ir Tautodailės galeriją Pasaulio lietuvių centre — Lemonte.

Po diskusijų einamaisiais reikalais ir apie tolimesnę veiklą, buvo palinkėta dail. A. Tamošaičiui sėkmingai įkurti „Tamošaičių židinį“ Lietuvoje.

Tarybos pirmininku perrinktas inž. A. Paškevičius, sekretore — B. Nagienė. Valdybą sudaro: A. Veselkienė — pirmininkė, dr. A. Kazlauskienė — vicepirmininkė, I. Adomavičienė — išdėmė, Irena Meiklejohn — sekretore, L. Nakrošienė — renginių vadovė. LTI kuratorius — dail. A. Tamošaitis.

Suvažiavimui pirmininkavo L. Nakrošienė, sekretoriavo E. Kerbelienė. Jis baigėsi vaisėmis, kurių metu pasidalinta išpužiais, atėities rūpesčiais ir naujomis idėjomis. L.N.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

„Santaros Šviesos“ konferencijos dabar jau yra dviejų dalių. Jos pradedamos pavasarį Lietuvoje ir baigiamos rudenį JAV, kur yra gimusios ir augusios. Keturių dešimt pirmoji šiemetinė konferencija birželio 16-19 d.d. buvo pradėta Vilniuje ir iš jo perkelta į Anykščius. Spauldoje teigiama, kad antrą kartą Lietuvoje pradedama „Santaros Šviesos“ konferencija turėjo mažiau dalyvių ir svečiai atvykusių iš Lietuvos — tik apie 20. Pavardėmis minimi V. Kavolis, A. Štromas, A. Mickūnas, V. Kelertienė, I. Maziliauskienė, R. Mieželis.

Vilniaus universitete atidaromos konferencijos dalyvius pasveikino prorektorius Benediktas Juodka, „Santaros Šviesos“ aktyvistų ir veteranų vardu — Raimondas Mieželis. Jis priminė Vytauto Kavolio pastangomis prie Vilniaus universiteto įsteigtą fondą, kurio lėšomis kasmet bus premijuojama geriausia doktorato disertacija literatūros klausimais. Pirmą tokia 500 JAV dolerių premiją R. Mieželis įteikė dr. Vladui Sirutavičiui už disertaciją „Nusikaltimas ir XIX š. Lietuvos visuomenė: nuo institucijų iki nusikaltėlių“. Pagrindine šiemetinės konferencijos idėja buvo pasirinktas atviros minties ir atviro žodžio skatinimas Lietuvoje. Diskusijas ir paskaitas Anykščiuose jungė keturios temos: „Lietuvos kultūros istorija — metodai ir problemos“, „Lietuvos istorija: klišės ar paskaita?“, „Žvilgsniai į literatūrą“ ir „Atviros visuomenės galimybės“.

Lietuvoje įvykusios konferencijos dalyje buvo jaučiamas susirūpinimas „Santaros Šviesos“ ateitimi. Jį atskleidžia „Literatūros ir meno“ birželio 25 d. laidoje Lietuvos filosofas Arvydas Šliogeris, konferencijos paskaitininkas. Santaros medis, išaugęs Amerikoje, sensta. Sėkla jau krito Lietuvos žemėn. Tačiau niekas nežino, ar ji čia išaugs ir atneš vaisių. Pasak A. Šliogerio, konferencijos aptartų buvo skųstasi, kad santarietį bei jų bičiulių ratelis tebėra labai siauras. A. Šliogeris „LM“ skaitytojams pasakoja: „Visus siejančių „aukštesnio“ tikslą ar bendruomenę buriančių gieslių jausmo lyg ir nesama. Žinoma, galėčiau suokti apie kilnų darbą Lietuvos labui, Tautos atečiai ir gerovei. Bet visa tai būtų melas. Sakysiu atvirai: nūdienos Lietuva bjauri. Prispazįsiniu, kad aš, kaip ir V. Kukulas, nebemiliu lietuvių tautos. Paprasčiausiai dėl to, kad jos nėra. Be to, mane pernelyg dažnai kankina mintis, kad Lietuva nebūtų jokios ateities, nei geros, nei blogos. Kas pats nėra joks, tas neturi ir jokio istorinio laiko. Tai, kas pas mus vyksta dabar, tyliai esu pavadinęs Lietuvos agonija. Tad vardan to turi burtis atsakingoji bohemą? Už ką mes privalome atsakyti? Kokia mūsų pareiga Lietuvai? Kas man Lietuva ir kas aš Lietuvis? Iš esmės mes vienas kitam nereikalingi. Žinoma, esu pasmerktas būti šioje žemėje ir šioje šalyje. Mus sieja pernelyg stipri grandinė. Tačiau kokia grandinė? Ar toji, kuria prie galeros kaustomi vergai? Tokios mintys kankino mane paskutinę konferencijos dieną, ankstyvą rytą, prie Šventosios pliaupiant lietuvių baubiant šalimais prištaiti karvei. Jos buvo tokios pat liūdnos kaip ir karvės baubimas. Dieve duok, kad šitaip mąstyčiau tik aš vienas, nepagydomas pesimistas ir katastrofininkas. Mano bičiuliai Saulius Žukas ir Marius Šaulauskas, vietiniai santariečiai, tikriausiai mano kitaip. Ir galbūt jie įtikins mane, kad aš visiškaiteis. Kaip man norėtųsi būti neteisiam!“

Keturių dešimt pirmosios konferencijos antroji baigėsi 8-11 d.d. įvyko Lemonte prie Čikagos, Pasaulio lietuvių centro „Bočių“ salėje. Ji buvo pradėta Kalifornijoje filosofiją studijuojančio Lietuvos atstovo Vytauto Adomaičio paskaita „Vakarų samprata Lietuvos jaunimo galvosenoje“ ir baigta iš ten neseniai sugrįžusio Valdo Adamkaus pranešimu „Žvilgsnis į dabartinę Lietuvą“. Tarpą užpildė kitos paskaitos, svarstybos, literatūros vakaras. Dalyviai priėmė pasirašytą pareiškimą, griežtai smerkiantį pradedamą knygų deginimą, jį pavadinę kultūrinio nuosmukio ir kraštutinės netolerancijos gėdinga apraška. Jo tekstas atspaudintas „Draugo“ skelbimų puslapyje.

Tautodailės galerija „Kuparas“, priklausanti Lietuvos ryšininčių kultūros rūmams Vilniuje, surengė Algirdo Juškevičiaus, mokytojo iš Varėnos, medžio drožinių parodą. Jo kūriniai jau buvo rodyti tautodailės parodose JAV, Švedijoje ir Vokietijoje.

Kleboniškių kaimo muziejus Radviliškio rajone steigiamas gražima Daugyvenės upės slėnyje. Muziejun jau perkeliama XIX š. ir XX š. pradžios būdingieji pastatai — gryčios, klėtys, pirtys, klijainiai, daržinės. Muziejui atkuriamos ir buvusios Kleboniškių kaimo sodybos su šiaudiniais stogais, sutvarkomi senieji kaimiečių medžiai. Įrengta jau veikianti kaimiška pirtis. Kleboniškių kaimo yra ir 1884 m. pastatytas vėjo malūnas.

Ketvirtąjį turistinių filmų festivalį Vilniaus kino centre ko-vo 26 d. surengė Lietuvos keliautojų ir kino mėgėjų sąjungos su sportinio turizmo agentūra. Festivalio dalyviams parodyta aštuoniolika filmų, įskaitant ir kai kuriuos jau kelių metų senumo Pagrindinį festivalio prizą laimėję D. Minkevičiūtės ir A. Šimkaus animacinis filmas „Turizmo abėcėlė“. Pirmoji vieta paskirta kelionėi Everestan dalyvavusio V. Bukausko filmui „Laipiai į Everestą“, antroji — K. Dopkevičiaus ir S. Maciulevičiaus filmui „Mūsų atmintis“ apie carinio sukilimo dalyvį A. Chmieliauską, trečioji — P. Tursko filmui „Ir aš ten buvau“.

Žymius geografas prof. dr. Česlovas Kudaba mirė Vilniuje 1993 m. vasario 19 d., pakirstas vėžio, nespėjęs sulaukti amžiaus šešiasdešimtmečio. Jis yra gimęs 1934 m. liepos 24 d. Vaiciekave, Ignalinos rajone. Visa Lietuva su meile išvaikščiojusio velionies šešiasdešimties gimtadienis šią vasarą pamintas be jo paties. Minėjimui buvo skirta Martyno Mažvydo bibliotekoje atidaryta jo darbų paroda. Prof. dr. Č. Kudabos meilę Lietuvai liudijo doktorato disertacija „Marginalinių aukštumų glaciomorfologija“, po ilgų vaikščiųjų gimusios knygos — „Ignalinos apylinkės“, „Kur Nemunas teka“, „Kalvotoji Žemaitija“, „Upelių pakrantėmis“, „Geografinės kelionės ir atradimai“, „Švenčionių rajonas“, „Nerimi“, monografija „Lietuvos aukštumos“. Jas papildė įvairiuose laikraščiuose bei žurnaluose paskelbti straipsniai, šeimos ir kelionių nuotraukos. Velionies gimimo sukakties proga Vytautas Vitkūnas apie tas nuotraukas „Dienos“ skaitytojams rašo: „Vienas stendas paskirtas Č. Kudabos viešnagėi Aemrijoje, kur jis lankėsi 1988 m. Ir iš visų nuotraukų žvelgia giedros, trofingos, nepaprastą šviesą skleidžiančios ir vidinę dvasios jėgą spinduliuojančios profesoriaus akys“.

Panevėžio dramos teatro naujojo sezono pradžia sutapo su jo įsteigėjo bei ilgamečio vadovo rež. Juozo Miltinio aštuoniąsiasdešimt septintuoju gimtadieniu rugsėjo 3 d. Deja, jo jau nesulaukė pats J. Miltinis, miręs š. m. liepos 13 d. Panevėžio kultūros, meno ir teatro žmonės velionį aplankė kapinėse, prisimindami jo prašymą bent retkarčiais žvilgtelti pro vartus į vietą, kurioje „per amžių amžius visi renkasi ir nebeišeina“. Vida Bielskytė, „Dienoje“ paskelbusi šiuos velionies tartus žodžius, pabrėžia, kad jis malda ir atsiminimais gimtadienio dieną panevėžiečių buvo pagerbta Kristaus Karaliaus katedroje, spauldoje, G. Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje, Kraštotyros muziejuje. Savo turtingą biblioteką velionis paliko Panevėžio miestui. Knygas viešojoje G. Petkevičaitės-Bitės biblioteka žada saugoti memorialiniu muzieju taptiesiančiame bute. Mokesčiai už tą butą bus mokami iš miesto biudžetinių lėšų. J. Miltinio atminimo įamžinimu Panevėžyje rūpinąs burmistro Valdemaro Vizbaro sudaryta komisija. Antkapiniam paminklui pats J. Miltinis pasirinko vieną architektą A. Mikėno projektą, jį paprašęs papildyti žalčio įvaizdžiu. Architektas A. Mikėnas yra R. Miltinio bičiulis, paruošęs projektą naujam Panevėžio dramos teatro pastatui, kuors scenovaidžius velionies režisūros spektakliams. Namas, kuriame yra muziejus tapsiantis J. Miltinio butas, bus paženklintas memorialine lenta. Aikštėje prie Panevėžio dramos teatro planuojama pastatyti rež. J. Miltinio biustą. V. Kst.

Metinė Lietuvos kankinių šventė 1994 m. rugsėjo 25 d. Anapilyje. Viršutinėje nuotraukoje meninę programą atlieka (iš kairės) R. PABRŽEŽA, R. MELKIENĖ, muz. J. GOVEDAS ir sol. S. ŽIEMEŁYTE; apatinėje nuotraukoje — dalis svečių klausosi koncerto. Nuotr. O. Burzdžiaus

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 4.75%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 5.25%	nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 5.75%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 6.00%	nuo 8.50%
3 metų term. indėlius 6.25%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.50%	Su nekeičiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius 6.50%	1 metų 8.00%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.50%	2 metų 8.50%
1 metų GIC-met. palūk. 7.25%	3 metų 9.00%
3 metų GIC-met. palūk. 7.50%	Su keičiamu nuosimčiu
4 metų GIC-met. palūk. 7.75%	1, 2 ir 3 metų 6.50%
5 metų GIC-met. palūk. 8.00%	
RRSP, RRIF ir OHOSP. 3.75%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 7.50%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 8.00%	
Taupomąją sąskaitą 3.25%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.75%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki...1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VEŠINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS (RENGIMUS)

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

BALTIC CONSTRUCTION

Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių

- stalių darbai • vidaus sienų dėjimas • dažymas
- elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas
- stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas
- priepilaukos • garažai • tvoros • židiniai • virtuvės, vonios remontas ir apdaila
- rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas
- plytelių dėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • nuosavybių priežiūra
- 18 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas • Speciali kaina rudens ir žiemos laikotarpiui.

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824
Namų: 905-277-0814

2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas
Toronto, Ontario M8V 1B6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jeigu norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Dalis Hamiltono "Kovo" atletų su vadovais. Jie dalyvavo Š. Amerikos baltiečių lengvosios atletikos pirmenybėse Burlingtone, Ont. 1994 m. rugsėjo 10-11 d.d.

SPORTAS

— Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS. —
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

V-sios pasaulio lietuvių sporto žaidynės

Visuotiniame ŠALFAS-gos suvažiavime 1994 m. lapkričio 12 d. Klivlande bus plačiai gvildenami V-jų PLSŽ-nių reikalai.

1. V-sios PLS žaidynės įvyks 1995 m. liepos 30-rugpjūčio 5 d.d. Lietuvoje.

2. 1994 m. liepos 4 d. Vilniuje įvyko V-jų PLSŽ-nių organizacinio komiteto posėdis, kuriame dalyvavo ir išeivijos sportinių organizacijų atstovai. ŠALFAS-gai atstovavo: Audrius Šileika – centro valdybos pirmininkas, Mindaugas Leknickas – vicepirmininkas, Sigitas Krašauskas – valdybos narys, Vitas Rugienius – Detroito LSK "Kovo" vicepirmininkas, Rimanantas Dirvonis – Čikagos ASK "Lituanicos" pirm.

3. Klubų žiniai, susipažinimui yra siunčiama ši informacinė medžiaga, liečianti V-tąsias PLSŽ-dynes: a) pasitarimo protokolai dėl V-jų PLSŽ programos projekto, b) V-jų PLSŽ org. komiteto liepos 4 d. posėdžio protokolai, c) V-jų PLSŽ nuostatai, d) V-jų PLSŽ sporto sąlygų nuostatų projektas.

4. ŠALFAS-gos išvyka į V-sias PLSŽ-nes rengiama atskirai iš JAV-bių ir atskirai iš Kanados. JAV-bių išvykos komiteto pirm. yra Algis Rugienius, 3620 Burning Tree Dr., Bloomfield Hills, MI 48302-1511. Tel. 810-642-7049. Kanados išvykos komiteto pirm. Mindaugas Leknickas, 141 Blyth Cres., Oakville, Ont. L6J 5H5. Tel. 905 844-7000.

5. Išeivijos sporto darbuotojams pareiškus nepasitenkinimą dėl Lietuvos rengiamos išleisti Lietuvos sporto istorijos knygos išeivijos skyriaus turinio, prieita susitarimo, kad išeivijos skyrius bus perduojamas. Šį darbą atlikti sutiko Sigitas Krašauskas.

ŠALFAS-gos centro valdyba

Krepšinio varžybose JUSTINĄ LAGUNAVIČIŲ (kairėje) dažnai galima pamatyti prie teisėjų stalo
Nuotr. Tomo Vasiliausko

Bėgimo varžybos

Ketvirtosios kvietinės Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių "Cross-Country" varžybos įvyks 1994 m. lapkričio 12, šeštadienį, Claque Road Park, Westlake, Ohio (Klivlando vakarinis priemiestis). Pradžia 9 val. ryto vyrams, moterims ir senjorams-rėms; 10 val. ryto – jauniems ir mergaitėms. Programa prieaugliui E "Bantam" (1984 m. gimimo bei jaunesniems) ir D "Midget" (1982-83 m. gim.) – 3000 m, C "Youth" (1980-81 m. gim.) – 4000 m, visiems kitiems – 5000 m. Dėl informacijų kreiptis į Algirdą Bielskų 216-686-0889. Daugiau informacijų bus paskelbta vėliau. Varžybos vyks Lake Erie USATF, 1994 m. pirmenybių rėmose.

R. Mažuolis pelnė pasaulio čempionato bronzos medalį

"Lietuvos rytu", 1994 m. rugsėjo 12 d. laidoje Algis Matulevičius rašo: "Italijos sostinėje Romoje vandens sporto šakų pasaulio čempionate Lietuvos plaukimo lyderis Raimundas Mažuolis 50 m laisvu stiliumi įveikė per 22,52 sek. ir laimėjo bronzos medalį. Vilniaus trenerės Valentinos Kuzminos išugdytą sportininką pranoko tik dukart olimpinis (1992 m. Barcelonoje) čempionas rusas Aleksas Popovas (22,17 sek.) ir amerikietis Gary Hallas (22,44 sek.).

50 m laisvu stiliumi rungtyje iš viso startavo 66 plaukikai. Aštuntame atrankos plaukime R. Mažuolis užėmė antrąją vietą (po jau minėto G. Hallo – 22,80 sek.). R. Mažuolio rezultatas – 22,52 sek. – apskritai buvo ketvirtas. Dešimtąjame atrankos plaukime greičiau už mūsų šalies atstovą plaukė A. Popovas (22,53 sek.) ir prancūzas Ch. Kalfayanas (22,59 sek.). Tačiau finale R. Mažuolis savo rezultatą pagerino 0,30 sek. ir artimiausią konkurentą – ketvirtąją vietą užėmusį brazilą Gustavo Borgesą, kuris 100 m laisvu stiliumi rungtyje laimėjo bronzos medalį, – pralenkė 0,12 sek.

Kitų keturių finalininkų rezultatai: 5. Ch. Kalfayanas (Prancūzija) – 22,65 sek., 6. M. Fosteris (Didžioji Britanija) – 22,76 sek., 7. K. Cwallina (Lenkija) – 22,89 sek., 8. Y. Bruckas (Izraelis) – 22,94 sek. 22 m. amžiaus ir 192 cm ūgio R. Mažuolis (1988 m.) ir Barcelonoje (1992 m.) olimpinį žaidynių dalyvis. Pietų Korėjoje jis laimėjo sidabro medalį estafetėje 4 po 100 m laisvu stiliumi. 1989 m. ir 1993 m. tapo Europos čempionatų prizininku. Europos jaunų pirmenybėse R. Mažuolis lai-

mejo keturis aukso medalius. Nuo 1992 m. lapkričio 26 d. R. Mažuolis tobulinasi geriausiame JAV Floridos valstijos "Fort Lauderdale" plaukimo klube. Jį treniruoja daug garsių plaukikų išugdęs Jackas W. Nelsonas.

Tik atvykęs į Floridą 1992 m. gruodžio mėn., JAV atvirame plaukimo čempionate R. Mažuolis laimėjo du aukso medalius. Tada 50 m laisvu stiliumi jis nuplaukė per 22,47 sek., o 100 m – per 50,54 sek.

Šiame pasaulio taurės varžybose R. Mažuolis tarp laisvu stiliumi rungtyniausių sprinterių užėmė antrąją vietą. Jis yra Atlanto (1996 m.) olimpinės žaidynės besirušiančios Lietuvos rinktinės kandidatas".

RUSNĖ KASPUTIENĖ, (vidury kunigaikštienės drabužiais) Jaunųjų ateitininkų s-gos vy. pirmininkė, su mokytojais paaikšina 1994 m. vasaros stovyklos, įvykusios Dainavoje, temą "Pasakų piliis"
Nuotr. B. Bublėnės

mejo keturis aukso medalius. Nuo 1992 m. lapkričio 26 d. R. Mažuolis tobulinasi geriausiame JAV Floridos valstijos "Fort Lauderdale" plaukimo klube. Jį treniruoja daug garsių plaukikų išugdęs Jackas W. Nelsonas.

Tik atvykęs į Floridą 1992 m. gruodžio mėn., JAV atvirame plaukimo čempionate R. Mažuolis laimėjo du aukso medalius. Tada 50 m laisvu stiliumi jis nuplaukė per 22,47 sek., o 100 m – per 50,54 sek.

Šiame pasaulio taurės varžybose R. Mažuolis tarp laisvu stiliumi rungtyniausių sprinterių užėmė antrąją vietą. Jis yra Atlanto (1996 m.) olimpinės žaidynės besirušiančios Lietuvos rinktinės kandidatas".

Golfo žinios

Herbertas Stepatitis 1994 m. rugpjūčio 12 d. Humber Valley golfo aikštyne, žaisdamas ketvirtąją žaliąją (paar three, 127 j.), skylę, vienu smūgiu pasiekė – "Hole in One". Kartu su juo žaidė Vincas Paulionis, Adomas Grigonis ir Antanas Supronas.

Retai pasitaikantys ir geriausiems golfininkams smūgiai, liepos 31 d., "Bonaire" golfo klube, buvo pasiekti dviejų torontiečių – E. Kuchalskio ir šį kartą H. Stepatičio. Greta šios informacijos norisi priminti, kad Herbertas Stepatitis (Toronto "Vytiš") ir Stasys Kekštas (Toronto "Aušra") pirmieji jau 1957 m. Torontе, pradėjo žaisti golfą. H. Stepatitis tuo metu rašė spaudoje apie šį žaidimą ir ragino lietuvių sportininkus juo susidomėti. Netrukus Torontе susiorganizavo "Vyčio" ir "Aušros" sporto klubuose golfo sekcijos, o 1977 m. sausio 21 d. šios sekcijos ir apylinkių golfininkai susijungė įsteigę Toronto lietuvių golfo klubą, kuris ir šiandien sėkmingai veikia, ruošdamas tarpusavio turnyrus sezono metu; taip pat reguliariai dalyvauja ŠALFAS-gos ir baltiečių metinėse varžybose.

Ilgiausių metų krepšinio žaidėjų

Jonas Gamulis "Lietuvos aidą" 1994 m. rugsėjo 8 d. laidoje rašo: "70 metų sukako triskart Europos čempionui, Helsinkio olimpinį žaidynių prizininkui Kauno kūno kultūros instituto docentui Justinui Lagunavičiui. Sveikatos ir veiklumo jam gali padėti daugelis gerokai jaunesnių. KKI aktų salėje jubilatą sveikino bendradarbiai, bendražygiai, studentai, draugai, Lietuvos krepšinio federacijos atstovai, dukros ir vaikaičiai. Justinas Lagunavičius apdovanotas medaliu "Už nuopelnus Lietuvos sportui". Salėje skambėjo "Ilgiausių metų" ir Justino Lagunavičiaus mėgstamiausia daina "Žygio draugai niekad neapgauna", kurią kartu su visais dainavo solenizantas".

Skautų veikla

Atvykstantiems į LSS vadovų-vjų sąskrydį spalio 20-23 d.d. nakvynės galima gauti NOVOTEL Hotel, (Mississauga City Centre), 3670 Hurontario St., tel. 905 896-1000. Kaina dviem – \$65 ir 3-4 asmenims – \$75 nakčiai, arba Deluxe Hotel, 1554 The Queensway, tel. 416 252-5205. Kambarys su dviem dvigubom lovom \$50 nakčiai. Kitos nakvynės privačiai pas skautininkus-kes, susitarus su registраторe s. V. Grybiene tel. 416 532-7284.

"Romuvos" stovyklavietei aukso: \$200 – dr. A. Dailidė, V. Kulišauskas; \$100 – D. Sakienė, A. Pavėčiū; \$60 – K. Dambarskaitė-Jaunovicz, M. Panavas; \$50 – V. Narušis, O. Yčas, P. Tarvydas, P. Bekešis, R. Slapšys; \$30 – S. Namikas, A. Slapšys; \$25 – S. Miniota, A. Sergautis, I. Turczyn, J. Didžbalis, K. P. Budrevičius; \$20 – J. Neimaniene, D. Keršienė, V. Sendžikas, S. Miniota, K. Batūra, S. Masonis, K. Budrevičius, L. Stanulytė, p.p. Radžiūnai, B. Pilipaičiai, V. Valiulis, A. Simonavičius; \$15 – V. Shaw; \$10 – R. Raškauskas, V. Liačas; \$3 – R. Kuliavas. "Romuvos" valdyba nuoširdžiai dėkoja už aukas. M.

Nori susirašinėti

Fortunata Pačinskaitė, 16 m. amžiaus, norėtų susirašinėti su Kanados lietuvių jaunimu. Adresas: Vytauto gatvė 33a – 6, Biržai, Lietuva.

Paremkite "Tėviškos žibūrius" auka, rėmėjo ar garbės penumėrą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.75% už 90 dienų term. indėlius
5.25% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
6.00% už 2 m. term. indėlius
6.25% už 3 m. term. indėlius
6.50% už 4 m. term. indėlius
6.50% už 5 m. term. indėlius
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.50% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
7.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
8.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
7.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
8.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.75% už OHOSP (variable rate)
3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.75 kasd. pal. čekių sąsk. virš 10.000
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo 7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 7.50%
2 metų 8.50%
3 metų 8.75%
4 metų 9.00%
5 metų 9.25% (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 6.50% (variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antradienį, nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

SAMOGITIA Knygų raišykla "SAMOGITIA" meniškai įrašo knygas bei žurnalus.

A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

SPRINTING Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priemamos kainos, aukšta kokybė. **TEL. (416) 252-6741** 66 Mimico Ave. Toronto Ont. Savininkas Jurgis Kuliešius

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
PRIEŠSEZONINIS
DUJINĖS ŠILDYMO KROSNIES (GAS FURNACE)
IŠVALYMAS IR PATIKRINIMAS \$40
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju į kainoti.)

DAIVA DALINDA, BBA, Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI
Visos paslaugos atskleidžiant jūsų giminės iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. Reikalui esant atvažiuoju į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Varšuvą arba kitomis jūsų pageidaujamos oro linijomis. Didelis pasirinkimas. Labai greitai parvežam višnagei jūsų giminės iš Lietuvos.

KALĖDINĖ KELIONĖ
per Kopenhagą. Nakvynės nereikalingos. Išskrendam gruodžio 20 – grįžtam sausio 4. Teiraukitės!

KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS.
TEIRAUKĖS APIE ĮVARIUS BILETŲ IŠPARDAVIMUS. Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570 FAX 416-538-9657
ALGIS MEDELIS

Netekome veiklaus hamiltoniečio

Po ilgos ir skausmingos ligos 1994 m. rugsėjo 25 d., Šv. Petro ligoninėje, užgeso a.a. Kazimiero Mikšio gyvybė. Jo mirtį skaudžiai pergyvena sesuo Onutė, gimė Lietuvoje ir visi, kurie jį pažinojo. Hamiltonas netekė veiklaus visuomenininko, daugelio organizacijų vadovo ir vieno iš pirmųjų Hamiltono lietuviško telkinio kūrėjų. Jo laidotuvės dalyvavo gausus būrys hamiltoniečių. Šermėnų vakarą kopyčioje po Rožinio maldų ir kun. Liudo Januškos, OFM, pareikštos užuojautos vėlionies artimiesiems, atsisveikinimo žodį pasakė KLB Hamiltono apyl. pirm. K. Deksnys, dramos būrelio "Aukuras" rež. E. Dauguvietytė-Kudabienė ir K. Mileris. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, pensininkų vardu žodį tarė A. Mikalauskas.

A. a. KAZIMIERAS MIKŠYS

mę suorganizuoti vėl prašė Mikšio. Tad nenuostabu, kad jis vykusios buvo pakviestas Panevėžio administruoti Jaunimo ramovę.

Jis buvo tikra Dievo dovana Hamiltonui. Per 45 metus gyveno čia kartu su mumis, dirbo tose pačio-

se darbovietėse, meldėsi toje pačioje šventovėje, dalijosi su mumis visais rūpesčiais ir džiaugsmiais. Visus jis čia pažinojo, ir visi pažino jį. Galejai sutikti jį visuose mūsų minėjimuose, visose šventėse ir demonstracijose, taip pat visose išleistuvėse bei sutiktuose. Jis buvo iš tų, kuris nesi-
varžė išeiti į sceną, nesivaržė publi-
kos ir visokiom progom turėjo
ką nors įdomaus pasakyti. Su ne-
paprastu džiaugsmu, jis pergyveno
Lietuvos nepriklausomybės atkū-
rimą ir labai siejojo dēl dabar
Lietuvoje vykstančių negerovių.

Išeidamas, jis čia palieka didelę tuštumą lietuviškoj veikloj. Kur dabar eis visi, kai reikės minėjimams, šventėms visokių vėliavų, tautinio rašto užtiesalų, scenom papuošti kokios dekoracijos. Jo namelis buvo perkrautas knygomis, paveiksiais, tautiniais audiniais ir to vaidinimo suvežtom dekoracijom. Yra sakoma, kad žmonės tik tada tikrai numiršta, kai visi juos pamiršta. A. a. Kazimieras dar ilgai, ilgai bus gyvas mūsų tarpe.

K. Mileris

Šaulių šventė

Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopos 40 metų veiklos sukaktis paminėta 1994 m. spalio 1 d. Toronto Lietuvių namuose. Dalyvavo ir sveikinimo žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas H. Lapas, KLB krašto valdybos pirm. Algirdas Vaičiūnas, Kanados šaulių rinktinės vadovas Juozas Šiaučius, Montrealio Mindaugo kuopos pirm. Augustinas Mylė ir Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopos pirm. Povilas Kanopa. Invokaciją sukalbėjo kuopos kapelionas kun. Jonas Staškus. Apžvelgus kuopos veiklą, pirm. Balys Savickas įteikė padėkos lapus šauliams už aktyvų ilgametį šaulišką darbą. Šaulių žvaigždės medaliu įteikti Mykolui Petruliui ir Teresei Gražulienėi.

Šventės vadovas Vytautas Pečiulis pasakė, kad su plačia veiklos apžvalga nėra reikalo varginti minėjimo dalyvių, nes kuopos darbai yra gerai visiems žinomi. Šauliai visuomet su vėliavomis dalyvauja visuose renginiuose, patys rengia Kariuomenės šventės minėjimą ir talkina kitoms organizacijoms jų renginiuose.

Garbės šaulys Stasys Jokubaitis kalbėjo apie numatytą išleisti kuopos keturiasdešimtmečio leidinį. Valdyba ieško mecenatų, nes kuopos išdams neįstengė padengti leidinio išlaidų. Pradžia padaryta – šauliai Pranas ir Magdalena Krilavičiai paskyrė 1000 dolerių. Kredito kooperatyvas "Parama" 500 dol., šauliai Jurgis ir Marija Astrauskai 100 dol. Knygos išleidimas kainuos apie keturis tūkstančius dolerių. Mecenatai bus įrašyti į leidinio aukotojų sąrašą.

Baigus minėjimo dalį, vaišintasi Birutės Stanulienės paruošta vakariene. Vaišių stalus malda palaimino Priskelimo parapijos klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM.

Meninę programą atliko dainininkė L. Turūtaitė, pasikvietusi talkininkauti Vyt. Pečiulį

Ontario konservatorių partijos vadas MIKE HARRIS (kairėje) tautinių grupių spaudos priėmimo 1994 m. rugsėjo 22 d. sveikinasi su "Tėviškės žiburiams" atstovavusiu ANTANU RAŠYMU

Kanados lietuvių fondas

Šiais metais Stipendijų skirstymo komisijos siūlomas stipendijas Fondo valdyba peržiūrėjo ir padarėsi savo ištaisymus pateikė Tarybai patvirtinimui, kaip reikalauja statutas. Patvirtinta:

Ambrozaitė Eugenijai \$300

Ambrozaitė Juditai 300

Baronaitė Jūratė 400

Babeckui Petriui 600

Balaitė Marytei 700

Batūraitė Dainai 700

Batūrai Gintarui 400

Bekerui Pauliui 500

Dirmantaitė Vidai 500

Dzemonui Gediminui 500

Gaižutė Jūratė 500

Gaižutė Ramunei 500

Gurklytei Dainai 700

Karasiejui Gintarui 600

Macijauskaitei Janeli 700

Mikalėnui Valteriui 300

Mažeikaitei Rasai 600

Meškauskaitė Dainai 600

Našlėnaitė Skaistei 300

Paškui Andriui 700

Pečiuliui Edvardui 300

Puzerytei Audrai 700

Raškauskaitė Juditai 400

Slabosevičiui Arvydai 400

Slabosevičiui Pauliui 400

Stanevičiui Matui 700

Stanevičiutei Onutei 400

Šileikai Mykolui 400

Šileikaitei Onutei 400

Stanulytei Loretai 600

Viskontui Dariui 700

Valadkai Sauliui 300

Žukauskaitei Irenai 500

Į su dukromis Vilija ir Virgijai.

Sekmadienį kuopa su savo ir svečių vėliavomis dalyvavo pamaldose Lietuvos kankinių šventovėje. Po Mišių dalyviai nuėjo prie paminklo "Žuvusiems už Lietuvos laisvę", kur padėjo gėlių vainiką prisiminti mirusius kuopos narius. Šventė baigta dalyvių pietumis Anapilio salėje.

Vyt. Pečiulis

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Juozas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausią dirbantis agentas.

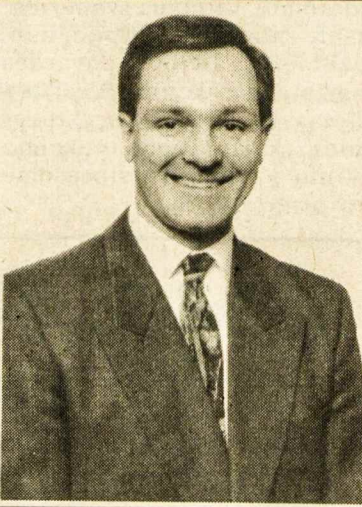
#1 KANADOJE

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A9

Skambinti bet kuriuo metu
įstaigos tel. 416 769-1616
namų 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

GINTARAS EXPRESS

1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).

Tel. (416) 604-4400, FAX (416) 604-9748.

Siuntiniai laivu:

1 kubinė pėda \$7.00 plus \$14 pristatymas
arba

1 kg \$1.20 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:

1 kg \$5.50 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai priimami bet kokiame įpakavime. Ir laivu, ir lėktuvu siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.

\$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$
Greitas pinigų pervedimas.
US arba Kanados doleriai:
4% plus \$14 – pristatymas.

Pigiausiomis kainomis persiunčiami automobiliai ir kiti stambūs kroviniai į Baltijos šalis.
Greitas ir saugus pristatymas.

Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per GINTARAS EXPRESS nemuituojami. Siūlome Jums šventines gėlių puokštes bei paruoštos maisto siuntinius iš Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų.

Kelionės į Lietuvą ir iš Lietuvos: nuo \$1050

Mūsų darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v. (pirmadieniais-pentadieniais); 10 v.r. – 4 v.p.p. (šeštadieniais).
Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. 519-571-9422; Hamiltone: Alfredas Zorkus, tel. 905-522-9966; Londone: Jonas Naruševičius, tel. 519-657-1751; Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. 519-468-2163; MONTREALYJE: Zaklina, Maris Kemzane, tel. 514-637-9495.

NAUJOS PASLAUGOS: atliekame įvairius vidaus ir lauko namų remonto darbus – sienų statymo (drywall), elektros, vandentiekio, keramikinių plytelių klojimo, dažymo, stogų ir lietausvadių dengimo. Taip pat statome priestatus, verandas, įrengiame vonias ir pirtis.

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 416-530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.)

Telefonas
763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Tel. 240-0594

Weston, Ontario M9N 1J2
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

(24 valandas)
FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West,
Toronto, Ontario
M6P 1A6

Įstaigos telefonas
(416) 532-3443

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas
adresas: Goštauto 4-7B
(Kitoje Neries upės pusėje
nuo "Lietuvos" viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 61 71 62
Fax (3702) 22 63 68

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė,
nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos,
reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road,
Etobicoke, Ontario M9B 2L8

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai.
Lietuvių kalba patarnauja
V. Drešeris ir Rima (Petkutė)
Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

– mirtgčių
– mokesčių
– turto ir kt.
Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS
TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuoširdžiausi linkėjimai mūsų klientams ir sėkmės 1994 metuose. Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenėi. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų. Pristatyti siuntinius galite trečiądieniais nuo 9 v.r. iki 7 v.v.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimumas 2 kg, arba \$10.00.
Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE

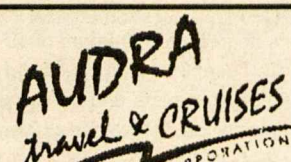
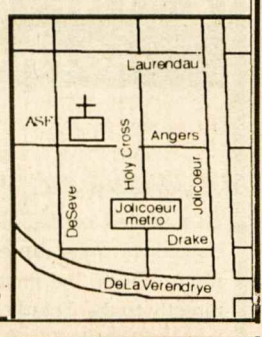
1450 DE SEVE
LASALLE, QUE.

Naujas telefonas

937-9898

Vytas Gruodis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAMS
BET KADA - 7 DIENAS

Vienintelis Kanadoje

lietuviškas kelionių biuras
kviečia keliauti kartu!

Atostogos paskutinę minutę!

Platus pasirinkimas 1 - 2 savaitėm.

NASSAU

Tik skrydis \$198
"Radisson" (4 naktys) \$348
ST. MARTEN
"Laguna" \$498
CUBA VARADERO
"Paradiso" \$427
LAS VEGAS
"Sahara" (4 naktys) \$378

Viena arba dvi savaitės su pilnu išlaikymu ir skrydžiu
CANCUN 7 naktys 14 naktų
"Club Lagoon" \$728 1108
ARUBA
"Tamarijn" \$1098 1778
MANZANILLO
"Sierra" \$848
CANCUN
"Oasis Pto Aven" \$838

Kelionės laivais:

Rytinės, vakarinės ir pietinės Karibų salos 7 dienom.
Kaina - pradedant \$599 (JAV)

Skridimai Kanadoje

Vancouver – \$276 Edmonton – \$266
Turite sugrįžti iki spalio 31 dienos.
(Papildomi valstybiniai mokesčiai į kainas neįskaityti)

Kelionės į Lietuvą!

Geriausios kainos, patogiausios lėktuvai.

Skambinkite nedelsdami!

Telefonas 416 533-8443

FAX 416 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

TORONTONT

Anapilio žinios

— Spalio 9, sekmadienį, 11 v.r. Mišiose paminėta 55 m. sukaktis nuo Vilniaus atgavimo.

— Spalio 1, šeštadienį, pakrikštyta Romo ir Jacqueline (Smeaton) Olekų dukrelė Elaine.

— Rudeninė Kapinių lankymo diena bus spalio 30, sekmadienį. Mišios bus 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Autoaiškėjė bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Ptvio kuopos šauliai. Mokyklinis autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos su maldininkais įprasta sekmadienine tvarka.

Anapilio knygyne galima įsigyti Tautinių šokių šventės vaizdajuosčių, o artėjant Kapinių lankymo dienai, galima įsigyti žvakių artimųjų kapų papuošimui.

— Gerojo Ganytojo misijos šventovėi Jonas Lenkaitis padarė du meniškų medinių stovus gėlėms prie altoriaus. Jam nuširdi padėka.

— Mišios spalio 16, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Feliksą Kasparavičių, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Antaną Masonį.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje spalio 9 d. dalyvavo 166 asmenų. Svečių knygoje pasirašė T. Paržauskas iš Port Severn, Laima ir Algis Stepaičiai iš Čikagos. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos vicepirm. V. Drešeris.

— LN valdybos posėdis įvyks spalio 13, ketvirtadienį, 7.30 v.v. — Spalio 9 d., 1.30 v.p.p. seklidžioje bus rodomas filmas "Pasaulio lietuvių dainų šventė, tautinė šokių diena — Žalgirio stadione Vilniuje. 1994 m."

— Šeštadienį, lapkričio 5, įvyks LN metinis pobūvis. Programą atliks Londono "Pašvaistė", vadovaujama muziko Andriaus Petrašino. Šokiams gros visiems žinomas "Good Time Boys" orkestras. Stalai bus rezervuoti ir bilietai gaunami LN raštineje ir sekmadienio popietės metu.

— Aukos slaugos namams: \$1000 — P. Gumbinas; \$250 — Victoria Daugelavičius. Iš viso fonde yra \$981,411.31. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

Adomo Jakšto spaustuvėi auکوjo: \$100 — J. J. Rovai.

Anapilio autoaiškės vajui auکوjo: \$100 — K. Balyta, Z. S. Revai; \$50 — S. Dargis.

Religinei Lietuvos šalpai auکوjo: \$100 — V. V. Baliūnai (a.a. Onos Baliūnienės XIV mirties metinių proga).

Šv. Jono Lietuvių kapinėms auکوjo: \$200 — J. Januškevičius (a.a. Onos ir Jeronimo Valaičių atminimui), I. Repečkinė (a.a. Onos ir Jeronimo Valaičių atminimui); \$100 — V. T. Gražuliai. Taipgi \$100 auکوjo (a.a. Jono ir Aleksandro Dambrauskų iš Langtono X mirties metinių proga) dukterė su žentu bei sūnūs V. E. Dambrauskai.

Toronto Lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras", vad. R. ir J. Karasiejų, spalio 9 d. koncertavo Čikagoje, Jaunimo centre, pakartodamas Toronte su dideliu pasisekimu rodytą dainų, vaidybos ir tautinių šokių pyne "Iš močiutės skrynios".

Geros kokybės bei aukšto meninio lygio vaizdajuosťė,

pagaminama profesionaliu filmuotojų Lietuvoje įvykusios DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĖS, kurioje dalyvavo ir Toronto gintariečiai. Kaina — \$25. Ją galima įsigyti Anapilio knygyne arba pas Ritą Karasiejienę, 2364 Adena Ct., Mississauga, Ont. L5A 1R1. Tel. 905 896-7239

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services
5110 Dundas Street West,
Etobicoke, Ontario M9A 1C2

Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)
Res.: (416) 231-4937
Fax (416) 231-6993

Jane-St. Clair, 2 miegamųjų "bungallow", didelis kiemas 40x154 pėdų. Puikus pirkinys perkant namą pirmą kartą. Kaina \$179,000. Visais klausimais kreiptis į Teodorą Stanulį tel. 416 231-3000; namų tel. 416 231-4937, FAX 416 231-6993. Sąžiningas patarnavimas.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Spalio 9, sekmadienį, per 10.15 v.r. Mišias giedojo svečias iš Montrealio sol. Antanas Keblys.

— Registruojamas jaunimas Sutvirtinimo sakramento pamokoms klebonijos raštineje. Jaunuoliai, sulaukę 13 m. amžiaus, prašomi užsiregistruoti iki šio mėnesio pabaigos. Jei yra suaugusių, kurie dėl bet kokių priežasčių nėra priėmę Sutvirtinimo sakramento, prašom skambinti į parapijos raštine. Sutvirtinimo sakramentą 1995 m. gegužės 14 d. suteiks vysk. Paulius Baltakis.

— Ruošiasi tuoktis Ramūnė L. Pleinytė ir Arūnas L. Čygas.

— Susituokė Ona Jurėnaitė ir Ferenc Polyak.

— Pakrikštyti Ema-Veronika, Aldonos (Biretaites) ir Edvardo Bubulių dukrelė; Daniel-Alexander, Rūtos (Girytės) ir Eddie Del-Zotto sūnus.

— Spalio 5 palaidota a.a. Barbara-Zuzana Dūdienė, 93 m. amžiaus.

— Vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas buvo sėkmingas. Pelno padaryta apie \$5,500.

— Ateitininkų sendraugių susirinkimas įvyks spalio 15, šeštadienį, 7.30 v.v. T. Bernardino saliuokėje.

— Pirmas šiais mokslo metais moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyks spalio 15, šeštadienį, po lietuviškų pamokų. Organizuojama iškyla į Clareville Conservation parką. Dalyviai atsiveža savo pietus ir sporto įrankius. Apie dalyvavimą prašom iš anksto pranešti Gabijai tel. 325-5402 arba kun. Edžiui Putrimui tel. 533-0621.

— Studentų ateitininkų rekolekcijos įvyks spalio 14-16 d.d. Dainavos stovyklavietėje. Jas praves kunigas svečias iš Lietuvos. Dėl rezervacijų prašom skambinti Julijai Krumpelytei tel. 217-328-7436, o dėl kelionės priemonių Leonui Ehlers tel. 416-767-2781.

— Mišios spalio 16, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Joną Čegį; 9.20 v.r. — už a.a. Luciją ir Joseph; 10.15 v.r. — už a.a. Vincą Murauską ir šeimos mirusius, a.a. Viktoriją ir Vilių Gelaznikus, a.a. Sofiją ir Adomą Biretas; 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Bostono etnografinio ansamblio "Sodauto" koncertas "Ten, kur angliai kalnai stėri" rengiamas lapkričio 12 d., šeštadienį, 7.30 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje, Toronte. Ansamblių kviečia Toronto lietuvių choras "Volungė" ir prašo visus atsilankyti, pamatyti įdomią programą apie lietuvių angliakasių gyvenimą Pensilvanijoje praeitame šimtetyje. J. Įėjimas suaugusiems — \$8, o vaikams-studentams — \$5. Iš anksto bilietus galima užsisakyti telefonu pas D. ir A. Nausėdus 416 231-1423 vakarais.

A. a. Felikso Rimkaus atminimui žmona Albina ir sūnus Algis "Tėviškes žiburiams" auکوjo \$100.

A. a. Felikso Rimkaus atminimui, užjaušdami žmoną ir sūnų, J. K. Januškevičiai ir M. J. Tarvydai "Tėviškes žiburiams" auکوjo po \$20.

IŠNUOMOJAMAS gražus ir švarus dviejų miegamųjų butas Toronte Jane gatvės rajone į šiaurę nuo Sheppard gatvės. \$645 mėnesiui. Į kainą įeina mokestis už elektrą, apšildymą ir kt., taip pat už automobilio pastatymą. Arti parduotuvių. Skambinti tel. 416-742-5254, 716-3751.

Sutton GROUP
realty systems inc.

RAIMUNDAS (Raymond) PACEVIČIUS

Jei norite pirkti ar parduoti namą prašome kreiptis šiais telefonais: darbo tel. 905-896-3333 (24 val.); namų — 905-524-3899; FAX 905-848-5327. Adresas: 1528 Dundas St. West, Mississauga, Ont. L5C 1E4 Queensway-Cawthra, atskiras namas dideli šeimai, 8 kambariai, dvigubas garažas, arti QEW, mokyklos, autobuso stoties. Skambinti tel. 905-896-3333.

Teodoras (Ted) Stanulis

Lietuvos kankinių šventėje 1994 m. rugsėjo 25 d. dalyvavęs vysk. PAULIUS BALTAKIS (kairėje); šalia jo "Tėviškes žiburių" redaktorius prel. dr. PRANAS GAIDA, Prisikėlimo parapijos kun. EUGENIJUS JURGUTIS, OFM, ir Lietuvos kankinių parapijos klebonas kun. JONAS STAŠKUS. Nuotr. O. Burzdžius

Ateitininkų sendraugių susirinkimas įvyks spalio 15, šeštadienį, 7 v.v. Prisikėlimo parapijos Tėvo Bernardino saliuokėje. Visi sendraugiai kviečiami dalyvauti.

Valdyba

"Aušros" mergaičių komanda pradeda treniruotes spalio 18, antradienį, 6.30 v.v. Father Redmond mokykloje (Valermo ir Browns Line, netoli Sherway Gardens). Kviečiamos mergaitės nuo 8 iki 15 m. amžiaus. Informaciją teikia Barry Wilkin, tel. 905 822-0302.

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas įvyks spalio 4 d. "Tėviškes žiburių" patalpose. Draugijos pirmininkė R. Sakalaitė-Jonaitienė pasveikino gausiai susirinkusius narius ir pakvietė susirinkimui pirmininkauti dr. P. Lukoševičiui, į sekretoriatą E. Čuplinskui. Kruopščiai paruoštą praeitų susirinkimo protokolą perskaitė V. Kriksčiūnas. Sekė pranešimai: pirmininkės, išdėstė redakcijos vardu R. Sakalaitės-Jonaitienės, spaustuvės vedėjo V. Balčiūno, revizijos komisijos vardu — S. Prapako. Diskusijoje paliesti įvairūs laikraščio leidybos reikalai. Į draugiją priimti trys nauji nariai. DI.

Taisytina klaida. "TŽ" 1994 m. 38 nr. išspausdintame G. Gustaitės straipsnyje "Kaip buvo uždaromos Vilniaus šventovės" įsivėlė klaida — vietoje kun. Kazimiero Vaičionio pavardės įrašyta Vaičekonio. Yra ten keletas likusių ir korektūros klaidų, kurios betgi nekeičia sakinių prasmės. Atsiprašome straipsnio autorę.

PARAMA

saviems skautams paremti

lietuvių kredito kooperatyvas

praneša,

kad perkantiems naujus automobilius paskolinsime **70%** naujo automobilio kainos iki **\$30,000.**

Norint gauti daugiau informaciją, prašoma skambinti paskolų vedėjams tel. **416 532-1149**

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

IŠNUOMOJAMI 2 kambariai ir virtuvė pirmame aukšte Bloor ir Dovercourt gatvių rąžne (netoli Prisikėlimo parapijos). Skambinti tel. 416 233-8108.

PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ VILNIUJE! Trys aukštos kokybės vaizdajuosťės: 1. Ansamblių vakaras Kalnų parke liepos 8 d. (2 val. ilgumo); 2. Šokių diena Žalgirio stadione liepos 9 d. (2 val. ilgumo); 3. Pasaulio lietuvių dainų šventė Vingio parke liepos 10 d. (4 val. ilgumo). Galite užsisakyti šias vaizdajuosťes iš International Historic Films, Inc. skambinant telefonu 312-927-2900 arba raštu, 3533 S. Archer Avenue, Chicago, IL 60609 USA. Vienos vaizdajuosťės kaina tik \$25 (Kan.), arba visos trys \$60 (Kan.) ir \$5 persiuntimui. Vaizdajuosťės bus siunčiamos iš mūsų sandėlio Windsor, Ontario, todėl nereikės mokėti maito bei kitų mokesčių. Mes priimame asmeniškų čekius (Kanados doleriais) arba VISA/Mastercard kredito korteles. Sav. Petras Bernotas.

Torontietė Aldona Karosaitė (buvusi Totoraitienė) išleisdino Lietuvoje savo eilėraščių knygą "Lašai mėnesienoje" (131 psl.), kurioje sudėti ir pačios autorės Toronte deklamuoti eilėraščiai įvairių iškilnių progomis. Leidinys iliustruotas pačios autorės paveikslų reprodukcijomis. Toronte ji reiškėsi ir kaip dailininkė, baigusi čia dailės institutą. Paskutiniame viršelio puslapyje įdėta autorės nuotrauka ir biografinės žinios.

Įvairios žinios

J. P. Kedy, Australijoje gyvenantis žurnalistas, surinktą mažiau kam žinomą medžiagą apie netolimą Lietuvos praeitį paskelbė atskiru 476 psl. apimties leidiniu, pavadintu "Terorizuojama ir naikinama Lietuva 1938-1991". Redagavo pats knygos sudarytojas. Tech. redaktorė — R. Rimkienė. Išleido ir spausdino "Ryto" spaustuvė, SL 272, Baltijos pr. 10, 5799 Klaipėda. Tiražas 5000 egz. Kaina sutartinė.

Savo turiniu knyga mozaikinė. Randame dokumentų su jų vertimais, laikraščių straipsnių, nuotraukų, brėžinių, karikatūrų, liudinių pasakojimų, eilėraščių, įvairių aprašymų, istorinių apybraižų. Paduodama santrauka anglų kalba, trumpa autoriaus biografija, mecenatų sąrašas. Lietuvoje susipažinimas su tuo leidiniu įvyko rugsėjo pabaigoje Krašto apsaugos akademijos salėje, dalyvaujant mons. A. Svarinskui, "Ryto" spaustuvės vedėjui A. Skyrui, kitiems žurnalistams, mokslo ir meno darbuotojams.

Išleivijoje knyga galima užsisakyti kreipiantis į aukščiau nurodytą leidyklą. Kaina — paprastu paštu \$7 (JAV), oro paštu \$10 (JAV).

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu — sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. Tel. 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 272-8323.

RUDENS VAKARAS

saviems skautams paremti

1994 m. spalio 22, šeštadienį, 7 val. vakaro
Toronto Lietuvių namuose

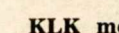
PROGRAMOJE: Jaunimo dainos vienetas "Sutartinė"
• Loterija • Šilta vakarienė su vynu • Šokiams gros "Starlight" orkestras • Veiks baras. Įėjimas \$20 asmeniui.

Stalai numeruoti. Bilietus galima užsisakyti iš anksto pas J. Batūrienę tel. 416 239-8986 arba V. Baliūnienę tel. 416 766-2872

Visus maloniai kviečia dalyvauti —

"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai ir tėvų komitetas

MONTREALQUE

KLK

moterų dr-jos

Montrealio

skryliaus susirinkimas įvyko spalio 2 d. seselių namuose. Susirinkus narėms ir nemažam būriui viešnių bei svečių, susirinkimą atidarė skryliaus pirm. Genovaitė Kudžmienė ir pakvietė pirmininkauti Jadvygą Baltuonienę, sekretore — Joana Blauzdžiūnienę. Buvo svarstomi einamieji reikalai. Per katalikų moterų metinę šventę gruodžio pradžioje bus rodoma vaizdajuosťė "Vaikų tėviškes namai" ir Vilniaus arkikatedros poeziniai.

Julija Adamonienė, išbuvusi ilgesnį laiką Lietuvoje, papasakojo apie katalikiško jaunimo organizacinę veiklą provincijoje. Energingesni parapijų vadovai sugėba jaunimą įtraukti į veiklą. Pranešėjai teko matyti Marijampolėje pastatytus ir baigiamus įrengti aštuonis puikius namelius vaikų kaimui. Juose bus patalpos

auklėtojoms—"mamoms" ir "tėtu-lėms". Pastarosios gaus algą ir pilną išlaikymą. Turi būti bei šeimyninių išpareigojimų. Atrodo, kad tokių yra sunkiau surasti. Susirinkimas baigtas vaišėmis, kava, sumuštiniais ir pyragais.

Kun. Kazimieras Ambrasas po kelionių grįžo į AV parapiją ir padeda klebonui lankyti parapijiečius. Kalėdaičių (plotelių) galima gauti AV klebonijoje.

Audra Renata Verbylaitė susižiedavo su Anthony Joseph Zicha. Vestuvės numatomos ateinančią vasarą. B.S.

Patikslinimas. Raymond Filip (Filipavičius), angliškai rašantis lietuvių kilmės poetas pateko į kandidatų sąrašą 1994 m. "A.M. Klein Prize for Poetry" premijai gauti. Jo premijuotina knyga yra "Flowers in Magnetic Fields". Laimėtojų sąrašas bus paskelbtas lapkričio 11 d.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5335
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasitelrvimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 514-766-5827; 514-766-5830
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.
MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	6.25%	Taupymo — special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	7.00%	Taupymo — su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	7.25%	Taupymo — kasdienes	1.50%
Term. indėlus:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	5.00%	RRIF — RRSP — 1 m. term.	6.25%
180 d. — 364 d.	5.00%	RRIF — RRSP — 2 m. term.	7.00%
120 d. — 179 d.	4.50%	RRIF — RRSP — 3 m. term.	7.25%
60 d. — 119 d.	4.50%	RRIF — RRSP — taup.	2.00%
30 d. — 59 d.	4.00%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines — nuo....	8.00
1 metų	8.00%		
2 metų	9.00%		
3 metų	9.25%		

KASQŠ VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniai	9.00- 3.00	10.00- 2.00
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniai	10.00- 6.00	2.00- 6.00

Take control of an Emerging market.

Our client, a major U.S. multinational developer/manufacturer of wireless communications technologies and equipment is initiating a joint venture with a predominant telecommunications organization in Lithuania. This partnership will result in the introduction of wireless communications services throughout the country.

GENERAL MANAGER LITHUANIAN OPERATIONS

You will oversee all operations and provide maximum profit and return on invested capital. This entails establishing both short- and long-range objectives while representing the company to major customers, government offices, the financial community and the public at large. Reporting directly to the Board of Directors, this high level position will ensure ongoing development and growth of all operations.

The successful candidate will have a Bachelor's degree and minimum of 10 years general management experience, along with fluency in Lithuanian and English. Knowledge of multinational, high technology products and services essential. An advanced degree from a recognized international university a plus.

FINANCE MANAGER

You will manage a staff with functional responsibilities for accounting, MIS, credit, collections and human resources administration, while taking personal responsibility for treasury and banking activities. This includes overseeing the financial reporting and accounting, including selecting, installing and implementing the accounting system.

The successful candidate will have an advanced degree in Business with a major in Finance or Accounting. CPA certification or equivalent as well as strong knowledge of Lithuanian and U.S. GAAP essential. Experience in corporate finance or control function (5 - 7 years), along with fluency in Lithuanian and English required. Experience in a business start-up environment a plus. Prior experience managing a professional finance/control organization essential. Familiarity with modern MIS technology essential.

For prompt consideration, please forward your resume to: Rogers & Associates, Dept. SP, 8600 W. Bryn Mawr, Ste. 260S, Chicago, IL 60631. Our client is an equal opportunity employer. No walk-in resumes accepted.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ.

Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusrėčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronto.

MOTERIS, atvykusi iš Lietuvos, ieško darbo. Skambinti tel. 416 535-8519.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų vandenietikio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvairiamo kelių (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).